

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای معلم

آموزش قرآن

دوم دبستان

آموزگاران گرامی!

برای دستیابی به اهداف آموزش قرآن و هماهنگی با روش‌های تدریس ارائه شده،
پیش‌گفتار کتاب را با دقت مطالعه کنید. این کتاب با استفاده از لوحه، نوار آموزشی
یا لوح فشرده (کتاب گویا) و کتاب راهنمای معلم تدریس می‌شود.

طبق مصوبه جلسه ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پرورش
این کتاب توسط آموزگار پایه و طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	راهنمای معلم آموزش قرآن دوم دبستان - ۵۷/۱
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	ابوالفضل انوشه‌پور، مسعود تهرانی فرجاد، الهه ستوده، غلام‌عباس سرشور خراسانی، منصوره سید صالحی، سیدمهدی سیف، حسن فلاح، رضا نیاتی و مسعود وکیل (اعضای گروه تألیف)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	لیدا نیک‌روش (مدیر امور فنی و چاپ) - علیرضا رضائی‌کر (طراح جلد) - مریم نصرتی، علی نجمی (صفحه‌آرا) - زهرا ایمانی‌نصر، فاطمه پزشکی، شهلا دالایی، نوشین معصوم‌دوست، حمید نابت‌کلاچاهی، فاطمه رئیس‌یان فیروزآباد (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان :	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ وب‌گاه : www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر :	شرکت افست : تهران - کیلومتر ۴ جاده آبعلی، پلاک ۸، تلفن : ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار : ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی : ۱۱۱۵۵-۴۹۷۹
چاپخانه :	شرکت افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ دوم ۱۳۹۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکتیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۴-۹۹-۲۰۵-۹۶۴-۹۷۸ 4-2099-05-964-978 ISBN

قرآن پیام روشن الهی است که همه انسان‌ها را به راستی و رستگاری دعوت می‌کند، از صدر اسلام تاکنون در میان مسلمانان، توانایی خواندن و فهمیدن این پیام جاودانه از مهم‌ترین اهداف تعلیم و تربیت بوده است.

در کشور ما نیز به اقتضای جایگاه خاص دین اسلام در فرهنگ مردم ایران و جایگاه ویژه قرآن در دین اسلام، باید به آموزش قرآن به‌طور خاص توجه کرد تا شرایط مساعد برای تحقق اهداف این درس فراهم آید.

از این‌رو، درس قرآن در بین دروس دوره‌های تحصیلی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

به همین جهت برای ارتقای توانایی شما آموزگار محترم و کسب توفیق بیشتر در دستیابی به اهداف آموزشی، کتاب راهنمای معلم تدوین شده است که معلم با مطالعه دقیق آن از یک سو با طرح درس و اهداف خاص هر درس آشنا می‌شود و از سوی دیگر با استفاده از توضیحات و دانستنی‌هایی که ویژه معلم است، توانایی خود را در پاسخ دادن به پرسش‌های احتمالی دانش‌آموزان ارتقاء می‌بخشد و با اعتماد و اطمینان بیشتری در کلاس حضور می‌یابد. ضمناً کتاب راهنمای معلم موجب هماهنگی در آموزش و آشنایی بیشتر معلمان با اهداف و روش‌های تدریس درس موردنظر می‌شود و زمینه خلاقیت و ابتکار بیشتر او را فراهم می‌آورد.

آموزگار محترم، از آنجا که دانش‌آموزان از پایه اول ابتدایی آموزش قرآن را آغاز می‌کنند، بسیار مناسب است که کتاب آموزش قرآن پایه اول و راهنمای معلم آن را مطالعه کنید تا هر چه بیشتر با آموخته‌ها و توانایی‌های موردنظر دانش‌آموزان برای ورود به آموزش کتاب پایه دوم آشنا شوید. همچنین پیش از آغاز سال تحصیلی یک بار همه مطالب کتاب راهنمای معلم آموزش قرآن پایه دوم کتاب حاضر و قبل از تدریس هر درس یک‌بار دیگر، روش تدریس آن درس را به دقت مطالعه کنید. توجه داشته باشید که پس از تسلط بر مطالب کتاب، آنچه اهمیت دارد، خلاقیت شما در ارائه مناسب مطالب با توجه به شرایط خاص کلاس است.

آموزگاران و کارشناسان محترم، والدین گرامی و دانش‌آموزان عزیز می‌توانند برای هرگونه اظهارنظر و ارائه پیشنهاد در اصلاح و تکمیل برنامه درسی و کتاب‌های آموزش قرآن با گروه قرآن به نشانی زیر تماس بگیرند.

پیشاپیش از همکاری و تلاش همه عزیزان سپاس‌گزاری می‌شود.

http://quran _ dept. talif. sch. ir

quran@dept. talif. sch. ir

وب‌گاه (سایت)

پیام‌نگار (ایمیل)

فهرست مطالب

۱

بخش اول — کلیات روش تدریس

۲

آموزش قرآن در جست و جوی چیست؟

۲

در آموزش قرآن پایه اول چه گذشته است؟

۲

از دانش آموزان در آغاز پایه دوم ابتدایی چه انتظاری داریم؟

۳

اهداف آموزش قرآن در پایه دوم ابتدایی

۳

ساختار و محتوای کلی کتاب آموزش قرآن در پایه دوم ابتدایی

۴

تعریف، اهداف و روش کلی تدریس بخش های مختلف یک درس

۴

سوره های کوتاه

۵

کلمات و عبارات قرآنی

۵

پیام قرآنی

۶

داستان قرآنی

۷

انس با قرآن در خانه

۷

روش صحیح اشاره به بخش های کلمات

۷

روش رفع اشکالات روخوانی دانش آموزان

۹

وسایل و تجهیزات مورد استفاده در آموزش قرآن

۱۰

نقش خانواده در دست یابی به اهداف آموزش قرآن

۱۱

ارزش یابی از آموخته های دانش آموزان

۱۴

بخش دوم — روش تدریس هر یک از دروس

۱۵

درس اول — الفِ کوچک، سکون و ترکیب حروف و حرکات

۲۰

درس دوم — تشدید، حروف ناخوانا و اتصالات

۲۴

درس سوم — سورة حمد / ك

۲۸

درس چهارم — سورة ناس؛ ة، ة

۳۰

درس پنجم — سورة فلق؛ ِ، ِ، ِ، ِ، ِ، ِ

۳۲

یادآوری ۱

۳۳

درس ششم — سورة توحيد؛ له، له، له

۳۵

درس هفتم — سورة نصر؛ ء (همزه)، فتح مکه

۳۷

درس هشتم — سورة کوثر؛ ث

۳۹

درس نهم — سورة عصر

۴۱

درس دهم — سورة فيل؛ أ، اصحاب فيل و سورة ماعون

۴۲

یادآوری ۲

۴۳

درس یازدهم — سورة کافرون

۴۴

درس دوازدهم — سورة انشراح

۴۵

درس سیزدهم — سورة تین

۴۶

درس چهاردهم — سورة قدر؛ باغی میان آتش

۴۸

یادآوری ۳

۵۰

قرآن در تابستان

راهنمای نمادهای کتاب درسی

دانش آموزان سوره یا عبارات قرآنی را با اشاره‌ی معلم از روی لوحه ابتدا دسته جمعی و سپس انفرادی، به صورت بخش بخش می‌خوانند.

آموزش لوحه

دانش آموزان آیات درس را از نوار یا کتاب گویا گوش می‌کنند و با نشان دادن خط از روی کتاب خود، همراه با آن می‌خوانند.

با انتخاب معلم، هر دانش آموز حدود یک سطر از آیات یا عبارات قرآنی را از روی کتاب خود می‌خواند.

فرد خوانی

دانش آموزان سوره‌ی مورد نظر را از حفظ، همه با هم، دسته جمعی می‌خوانند.

جمع خوانی

چند دانش آموز عبارت پیام قرآنی و معنای آن را می‌خوانند. آن گاه با استفاده از تصویر پیام، با دوستان هم گروه خود درباره‌ی آن تصویر، مفهوم و مصادیق آن در زندگی، گفت و گو کرده و سپس نظر خود را برای کلاس بیان می‌کنند.

پیام قرآنی

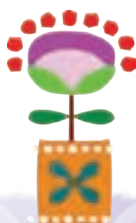
معلم داستان را به شیوه‌ی قصه گویی برای دانش آموزان تعریف می‌کند و سپس متن داستان توسط چند دانش آموز خوانده می‌شود.

قصه‌ی آیه‌ها

در پایان هر جلسه تکالیف مربوط به آن جلسه، که باید در خانه انجام شود، بیان شده است.

انسان با قرآن در خانه

بخش اول

کلیات روش تدریس

آموزش قرآن در جست و جوی چیست؟

در آموزش و پرورش، درس آموزش قرآن در صدد است به تدریج دانش آموزان به مهارت‌های پایه و اصلی در استفاده از قرآن کریم دست یابند. این مهارت‌ها عبارت است از:

۱- توانایی خواندن قرآن کریم

۲- توانایی درک معنای عبارات و آیات قرآن کریم

۳- آشنایی با روش‌ها و مراتب ساده و اولیه تدبر در قرآن کریم

این سه مهارت باید به انس با قرآن کریم منجر شود و ضروری‌ترین بخش انس با قرآن یعنی خواندن روزانه بخشی از آیات قرآن کریم به نحوی که سه مهارت اصلی یاد شده در حد قابل قبول در آن رعایت شود.

بدیهی است که این سه مهارت اصلی و انس با قرآن کریم مانند اسکلت و ارکان اصلی یک بنا است. هر چند برپایی و ایستادگی یک بنا بر اسکلت و ارکان اصلی استوار است اما تا این اسکلت با سایر اجزای ضروری یک ساختمان تکمیل و پوشانده نشود، آن ساختمان برای سکونت و زندگی قابلیت لازم را ندارد.

از این رو در آموزش قرآن متناسب با هر پایه تحصیلی اموری مانند شنیدن قرائت زیبای قرآن کریم و علاقه‌مندی به خواندن قرآن به صورت زیبا و آهنگین، آشنایی با مفهوم و مضمون پیام‌های قرآنی و ارتباط آنها با زندگی ما، حفظ برخی از سوره‌ها، آیات و پیام‌های زیبای قرآن کریم، آشنایی با برخی از داستان‌های قرآنی، انجام فعالیت‌های جذاب و متنوع که زمینه‌ساز تقویت علاقه به قرآن کریم و یادگیری آن است، خواندن روزانه و مستمر قرآن و برخی امور دیگر، همه با هم بنای محکم و زیبای آموزش قرآن را می‌سازند.

در آموزش قرآن پایه اول چه گذشته است؟

دانش آموزان در پایه اول ابتدایی با قرائت زیبا و جمع‌خوانی هفت سوره کوتاه قرآن کریم و اشعاری درباره مضمون این سوره‌ها، با مفهوم و کاربرد حدود ده پیام ساده قرآنی، چند داستان کوتاه از قرآن کریم یا درباره قرآن و برخی فعالیت‌های متنوع و جذاب یادگیری قرآن کریم آشنا شده‌اند و نیز آموخته‌اند که برخی کلمات و عبارات ساده قرآنی را به صورت آرام و شمرده و یا حداقل بخش‌بخش بخوانند.

از دانش آموزان در آغاز پایه دوم ابتدایی چه انتظاری داریم؟

در صورتی که آموزگار پایه اول مطابق برنامه ارائه شده به آموزش قرآن پرداخته باشد، هر دانش‌آموزی که از استعداد و زمینه لازم برای دستیابی به حداقل اهداف مورد نظر در دروس فارسی، ریاضی و علوم برخوردار است، بدون استثناء به اهداف مورد نظر در درس قرآن نیز دست یافته است. اما اگر به هر دلیلی آموزگار پایه اول، درس قرآن را مطابق برنامه ارائه شده، تدریس نکرده باشد، برنامه آموزش قرآن پایه دوم به نحوی پیش‌بینی و تدوین شده است که به تدریج مهارت‌های مورد نظر برای دانش‌آموزان حاصل شود؛ فقط آموزگار پایه دوم باید نسبت به استفاده آموزگار پایه اول از لوحه‌های آموزش روخوانی قرآن و شیوه صحیح تدریس آنها مطمئن شود. اگر این کار به خوبی انجام شده باشد کار اصلی و مهم آموزش قرآن اتفاق افتاده است و در غیر این صورت آموزگار پایه دوم با آشنایی و تسلط کافی در چگونگی استفاده از لوحه‌های آموزش روخوانی و روش صحیح تدریس آنها – که در قسمت‌های بعدی این کتاب ارائه خواهد شد – با دقت و جدیت کافی در چند هفته اول سال تحصیلی، عقب‌افتادگی کلیه دانش‌آموزان را جبران می‌کند. این قسمت از آموزش قرآن مانند کسب مهارت دانش‌آموزان نسبت به چهار عمل اصلی در درس ریاضی است. حتی یک دانش‌آموز نیز نباید وجود داشته باشد مگر آن که روش خواندن کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی را حداقل به صورت بخش‌بخش در همان چند

هفته آغاز سال تحصیلی بیاموزد.

در این صورت است که خشت اول مهارت خواندن قرآن، درست گذاشته شده است و ان شاء الله با انجام مراحل بعدی آموزش، به تدریج بخش مربوط به اولین مهارت پایه در آموزش قرآن یعنی مهارت خواندن قرآن کریم، مستقیم و مستحکم بالا می‌رود و سایر مهارت‌های موردنظر نیز به تدریج کسب می‌شود.

اهداف آموزش قرآن در پایه دوم ابتدایی

- ۱- به شنیدن قرائت زیبای سوره‌های کتاب علاقه نشان می‌دهد.
- ۲- دوست دارد کتاب قرآن خود را پاکیزه نگه دارد و به آن احترام بگذارد.
- ۳- با بعضی از آداب خواندن قرآن مانند پاکی و پاکیزگی آشنا می‌شود.
- ۴- برخی از نشانه‌ها و نمادهای رسم الخط قرآن را می‌شناسد.
- ۵- عبارات قرآنی هر درس را به صورت ساده و شمرده می‌خواند.
- ۶- سوره‌های کتاب را (از طریق استماع نوار و نشان دادن خط کتاب) ساده یا آهنگین می‌خواند.
- ۷- با مفاهیم ساده برخی از پیام‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۸- می‌تواند مفهوم پیام‌های قرآنی کتاب را به زبان کودکان بیان کند.
- ۹- سوره‌های حمد، توحید، ناس و عصر را از حفظ می‌خواند.
- ۱۰- با داستان‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۱۱- معنای برخی از کلمات ساده پیام‌های قرآنی کتاب را می‌داند.

اهداف تکمیلی با توجه به همسوسازی برنامه آموزش قرآن با برنامه درسی ملی

- ۱- تقویت قدرت تخیل، تفکر و تعقل
- ۲- تقویت ایمان و باور به خدای یگانه و سایر اعتقادات دینی
- ۳- آشنایی با برخی از آموزه‌های دینی و پدیده‌های طبیعی به عنوان نشانه‌ها و نعمت‌های الهی
- ۴- تلاش در انجام برخی آداب پسندیده و اسلامی

ساختار و محتوای کلی کتاب آموزش قرآن پایه دوم ابتدایی

کتاب آموزش قرآن در این پایه دارای ۱۴ درس و سه «یادآوری» است. هر درس از قسمت‌های زیر تشکیل شده است.

- ۱- یکی از سوره‌های کوتاه جزء سی‌ام
- ۲- کلمات و عبارات قرآنی
- ۳- پیام یا یک داستان قرآنی
- ۴- انس با قرآن در خانه
- ۵- قرآن در تابستان

تبصره: قواعد روخوانی یا نمادهای خاص خط قرآن که عموماً در قالب سوره‌ها و عبارات قرآنی آموزش داده شده است.

تعریف، اهداف و روش کلی تدریس بخش‌های مختلف یک درس

سوره‌های کوتاه

تعریف : سوره‌های حمد، ناس، فلق، توحید، نصر، کوثر، عصر، فیل، ماعون، کافرون، انشراح، قدر و تین به ترتیب در دروس دوم تا چهاردهم کتاب آمده است.

اهداف

- ۱- آشنایی اولیه با تعدادی از سوره‌های کوتاه
- ۲- کسب توانایی روخوانی آیات سوره‌ها
- ۳- علاقه به شنیدن و خواندن زیبا و آهنگین سوره‌های کوتاه قرآن
- ۴- توانایی خواندن نمادهای خاص خط قرآن به کار رفته در هر یک از سوره‌ها
- ۵- تقویت علاقه به یادگیری و خواندن روزانه قرآن کریم

روش کلی تدریس

- ۱- قراردادن لوحه سوره مقابل دید دانش‌آموزان
 - ۲- آموزش روخوانی آیات سوره، با اشاره معلم به بخش‌های کلمات و عبارات و خواندن دسته‌جمعی دانش‌آموزان به صورت بخش‌بخش از روی لوحه
- تذکر :** اشاره صحیح معلم به بخش‌های کلمات و خواندن بخش‌بخش دانش‌آموزان، مهم‌ترین گام در آموزش روخوانی است. این روش به تفصیل پس از همین بخش از کتاب توضیح داده شده است.
- ۳- آموزش قاعده (نماد جدید خط قرآن) ؛ معلم می‌تواند نماد جدید را قبل از آموزش روخوانی سوره یا هنگامی که به همان نماد می‌رسد، تدریس کند. چگونگی تدریس هر یک از این نمادها در بخش دوم همین کتاب در درس مربوط بیان شده است.

۴- اشاره معلم به بخش‌های کلمات از روی لوحه و خواندن دانش‌آموزان داوطلب به صورت انفرادی

۵- پخش قرائت زیبا و آهنگین سوره؛ هنگام پخش قرائت، معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد که کتاب خود را باز کنند و هنگام شنیدن آیات از روی کتاب خط ببرند. هر آیه یا سطر سه بار پخش می‌شود؛ دانش‌آموزان بار اول خوب به آیه گوش می‌دهند، بار دوم با آرامی همراه آن زمزمه می‌کنند و بار سوم همراه آن بلند می‌خوانند. معلم قبل از پخش قرائت، روش صحیح انجام این فعالیت و چگونگی مشارکت دانش‌آموزان را برای آنها توضیح می‌دهد؛ سپس قرائت سوره را پخش کرده و بر روند کار و مشارکت صحیح و فعال دانش‌آموزان نظارت می‌کند. همچنین در صورت نیاز، به دانش‌آموزان تذکر می‌دهد.

تذکر : چنانچه دانش‌آموزانی، در مراحل آموزش قرائت سوره، صحیح خواندن کلمات و... دقت و مشارکت نداشته باشند، معلم برای انجام هر چه بهتر این امر، به آنها تذکر می‌دهد.

۶- خواندن انفرادی برای کلاس؛ پس از تمرین قرائت سوره، معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد که به صورت انفرادی هر کدام یک آیه یا یک سطر از سوره را از روی کتاب خود بخواند. ضمن آن که معلم، دانش‌آموزان را تشویق می‌کند که در صورت تمایل و توانایی، آیات را حتی الامکان شبیه نوار بخوانند؛ اما خواندن آیات سوره، حتی به صورت بخش‌بخش و تمرین روخوانی، حداقل در چند درس اول، نیز می‌تواند قابل قبول باشد.

تذکر مهم : همیشه آموزش روخوانی سوره و تمرین روخوانی، قبل از پخش قرائت و تمرین زیباخوانی انجام می‌شود.

کلمات و عبارات قرآنی

تعریف : تعدادی از کلمات یا عبارات قرآن کریم که در آنها، نماد جدید خط قرآن به کار رفته و همچنین در برخی از دروس، تعدادی از عبارات زیبای قرآن که از نظر معنا و مفهوم با پیام قرآنی درس ارتباط دارد، در درس مربوط آمده است.

اهداف

- ۱- تقویت توانایی روخوانی عبارات و آیات قرآن کریم
- ۲- آشنایی با نمادهای جدید خط قرآن
- ۳- تقویت توانایی خواندن صحیح نمادهای جدید خط قرآن

روش کلی تدریس

- ۱- در صورتی که عبارات قرآنی دارای لوحه است، لوحه مربوط مقابل دید دانش آموزان قرار می گیرد.
- ۲- آموزش روخوانی عبارات با اشاره معلم به بخش های کلمات، و خواندن دسته جمعی دانش آموزان به صورت بخش بخش از روی لوحه
- ۳- یادآوری و تأکید بیشتر نسبت به صحیح خواندن نماد جدید که در عبارات به کار رفته است و در صورت نیاز تکرار آموزش و تمرین آن
- ۴- اشاره معلم به بخش های کلمات از روی لوحه و خواندن دانش آموزان داوطلب به صورت انفرادی
- ۵- باز کردن کتاب درسی و خواندن همان عبارات توسط دانش آموزان به صورت انفرادی از روی کتاب

دو تذکر

- اول : در این مرحله، خواندن عبارات توسط دانش آموزان به صورت آرام و شمرده یا بخش بخش، خوب و قابل قبول است و هر دانش آموز با توجه به استعداد و توان فردی خود مورد تشویق قرار می گیرد.
- دوم : ممکن است در این تمرین، برخی از عباراتی که در کتاب آمده است، به علت محدودیت حجم لوحه، در لوحه نیامده باشد. این امر مشکل آموزشی ایجاد نمی کند؛ بلکه به تدریج موجب توانایی بیشتر دانش آموزان در روخوانی عبارات جدید قرآنی نیز می شود.
- ۶- در صورتی که عبارات قرآنی دارای لوحه نباشد، معلم از دانش آموزان می خواهد هر کدام یک سطر از آن عبارات را از روی کتاب برای کلاس به صورت انفرادی بخوانند. خوب است معلم، چند دقیقه به دانش آموزان وقت دهد که ابتدا این عبارات را برای خود پیش خوانی کنند و سپس با انتخاب معلم برای کلاس بخوانند. خواندن این عبارات به صورت آرام و شمرده یا بخش بخش خوب و قابل قبول است.

پیام قرآنی

تعریف : پیام قرآنی، آیه یا عبارت کوتاه و زیبایی از قرآن کریم است که دارای پیامی والا، ارزشمند و متناسب با کودکان درباره موضوعات اعتقادی، اخلاقی، تربیتی، اجتماعی و ... است.

اهداف

- ۱- آشنایی با معنا، مفاهیم و مصادیق پیام های قرآنی کتاب
- ۲- آشنایی با برخی از معارف و آموزه های ارزشمند قرآن کریم

۳- تقویت قدرت تعقل و تفکر از راه تدبیر در معنا و مفهوم پیام‌های قرآنی

۴- علاقه به بهره‌گیری و استفاده از آموزه‌های قرآن کریم در زندگی

۵- علاقه به حفظ پیام‌های قرآنی

روش کلی تدریس

۱- خواندن عبارت پیام قرآنی و ترجمه آن توسط چند دانش‌آموز

۲- بیان معنای برخی از کلمات آشنای به کار رفته در پیام و پرسش از بعضی از کلمات هم‌خانواده آنها که در فارسی به کار

می‌رود.

۳- تفکر و اندیشه درباره مفاهیم و مصادیق پیام توسط دانش‌آموزان با استفاده از معنا و تصاویر مربوط به پیام

۴- گفت‌وگوی دانش‌آموزان درباره پیام با دوستان هم‌گروه خود

۵- بیان نظر گروه‌ها برای کلاس توسط یکی از اعضای گروه

۶- تکمیل و تصحیح نظر دانش‌آموزان توسط معلم و هدایت نظرات ایشان به سوی مطالبی که از این پیام مورد نظر است.

چند تذکر

۱- معلم باید بیشتر وقت فعالیت مربوط به پیام قرآنی را در اختیار گفت‌وگوی دانش‌آموزان در گروه‌های خود و ارائه نظرشان به کلاس اختصاص دهد و فقط در صورت نیاز و تشخیص، توضیحات کوتاهی را در جهت تصحیح و تکمیل نظر آنها ارائه کند و از سخنرانی و بیان مطالب اضافی بپرهیزد.

۲- روش معمول تدریس پیام‌های قرآنی به‌گونه‌ای است که بیان شد. معلمان عزیز می‌توانند با مراجعه به کتاب مبانی و روش آموزش قرآن در دوره ابتدایی - کد ۶۰۱۱ - و نیز راهنمای معلم آموزش قرآن پایه سوم ابتدایی با برخی از روش‌ها و توصیه‌های دیگر برای ارائه خلاق پیام‌های قرآنی آشنا شوند.

۳- تشویق دانش‌آموزان به حفظ پیام‌ها و ترجمه آنها بدون اجبار و تحمیل و به دور از فضای رقابت‌های ناسالم، خوب و مفید است. همچنین معلم می‌تواند در مدت زمان تدریس یک درس از دروس کتاب آموزش قرآن، از دانش‌آموزان بخواهد، هنگام ورود او به کلاس، همراه بلند شدن، پیام قرآنی و ترجمه آن را، همه با هم بخوانند. وقتی چند روز این کار تکرار شود، بیشتر دانش‌آموزان به‌طور طبیعی، پیام و معنای آن را از حفظ می‌شوند. همچنین معلم می‌تواند به شیوه‌های مناسب و جذاب هر پیام قرآنی را همراه با ترجمه آن، در معرض دید دانش‌آموزان در کلاس قرار دهد.

داستان قرآنی

تعریف: بیان برخی از داستان‌های قرآن کریم یا بعضی از مطالب مربوط به آموزه‌های قرآنی در قالب داستان که مناسب دانش‌آموزان است.

اهداف

۱- آشنایی با برخی از معارف و آموزه‌های قرآن کریم در قالب داستان

۲- زمینه‌سازی برای تقویت ایمان کودکان به خدای مهربان

۳- آشنایی با پیامبران و اولیای بزرگ الهی و تقویت علاقه و ایمان به ایشان

۴- تقویت و پرورش قدرت تعقل، تفکر، تخیل و بیان مطالب

۵- تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن کریم از راه ایجاد فضاهای جذاب و متنوع ارائه آموزه‌های قرآنی

روش تدریس

۱- بیان داستان به یکی از شیوه‌های قصه‌گویی به زبان ساده و به اختصار و با استفاده از تصاویر مربوط در کتاب دانش‌آموزان

۲- خواندن متن داستان توسط دانش‌آموزان در کلاس، هر دانش‌آموز یکی دو سطر از داستان را از روی کتاب برای کلاس

می‌خواند.

دو تذکر

۱- برای آشنایی بیشتر با شیوه‌های قصه‌گویی و اهداف بیان داستان‌های قرآنی، علاوه بر کتاب‌های مربوط می‌توانید به کتاب

مبانی و روش آموزش قرآن در دوره ابتدایی - کد ۶۰۱۱- نیز مراجعه کنید.

۲- در بیان داستان‌ها ضمن استفاده کامل از متن کتاب، از طرح مطالب زائد و غیرمستند پرهیزید.

انس با قرآن در خانه

تعریف: فعالیت و تکلیف دانش‌آموزان در درس قرآن با عنوان «انس با قرآن در خانه» بیان شده است.

اهداف

۱- تمرین و ارتقای مهارت نسبت به آموخته‌های درس قرآن

۲- درونی کردن سنت نیکوی خواندن روزانه قرآن کریم به ویژه در خانه

۳- تقویت علاقه و انگیزه به یادگیری و ارتباط مستمر با قرآن کریم

۴- مشارکت والدین در فرایند یادگیری قرآن و تقویت زمینه دستیابی به تربیت قرآنی در خانواده

روش کلی تدریس: در این روش با هدایت خانواده و خود یادگیری دانش‌آموز صورت می‌گیرد.

تکالیف معلم

۱- تذکر معلم به انجام تکلیف «انس با قرآن در خانه» در پایان هر جلسه و تشویق دانش‌آموزان به این کار

۲- بررسی تکلیف انجام شده و پرسش از مطالب هر جلسه در آغاز جلسه بعد، تشویق دانش‌آموزان موفق و ترغیب سایر

دانش‌آموزان به انجام مرتب تکلیف «انس با قرآن در خانه» و یادگیری و تمرین کامل درس قرآن.

روش صحیح اشاره به بخش‌های کلمات

این روش در آغاز مجموعه لوحه آموزش قرآن پایه دوم ابتدایی، کتاب مبانی و روش آموزش قرآن در دوره ابتدایی - کد ۶۰۱۱-

و پیش‌گفتار کتاب‌های آموزش قرآن پایه‌های اول تا سوم ابتدایی سال ۹۰، به تفصیل آمده است.

برای آشنایی بیش‌تر با این روش و کسب تسلط کافی در انجام آن، حتماً به یکی از این منابع مراجعه کنید.

روش رفع اشکالات روخوانی دانش‌آموزان

به طور طبیعی ممکن است دانش‌آموزان در روخوانی با اشکالاتی روبه‌رو شوند. بیشتر این اشکالات به عدم دقت،

شتابزدگی، اضطراب و عدم اعتماد به نفس کافی دانش‌آموزان مربوط می‌شود. برای رفع اشکال روخوانی دانش‌آموزان به شیوه

صفحه بعد عمل می‌کنیم.

۱- قبل از رسیدن به پایان سطر، اشکالات دانش‌آموز را به او نگویند و از دیگر دانش‌آموزان بخواهید در صورت بروز اشکال تا پایان سطر، اشکالات دوست خود را تصحیح نکنند.

۲- وقتی دانش‌آموز به پایان سطر رسید در صورتی که غلط نداشته باشد به طور کامل مورد تشویق قرار می‌گیرد.

۳- ضمن تشویق دانش‌آموز نسبت به کلمات و عباراتی که درست خوانده است، از او می‌خواهیم که یک بار دیگر آن آیه یا عبارت قرآنی را که در آن غلط داشته است، با آرامش و دقت بیشتری بخواند.

در هنگام درخواست از دانش‌آموز برای خواندن مجدد، با توجه به نوع اشکال، او را با جملاتی مانند «به حرکات بیشتر دقت کن»، «اول، هر حرکت را خوب ببین آن‌گاه بخوان»، «توجه به اتصالات (اتصال به تشدید یا به حرف ساکن)، خواندن صحیح حروف مشدد»، «نخواندن حروف و حرکات آبی‌رنگ (حروف ناخوانا)» و ... راهنمایی می‌کنیم.

معمولاً با این تمهیدات، عمده مشکل دانش‌آموزان برطرف می‌شود.

۴- در صورتی که مشکل دانش‌آموز برطرف نشد، از این مرحله به بعد معلم با تشخیص وضعیت دانش‌آموز و شرایط عمومی کلاس می‌تواند یکی از روش‌های زیر را انجام دهد.

– با بیان شکل صحیح و غلط کلمه یا عبارت، این دو حالت را با هم مقایسه کرده و از دانش‌آموز سؤال می‌کند که کدام یک صحیح است.

– کلمه یا عبارت غلط خوانده شده را روی تخته می‌نویسد و با اشاره صحیح به بخش‌های آن از دانش‌آموزان می‌خواهد آن کلمه یا عبارت را دسته‌جمعی به صورت بخش‌بخش بخوانند. در این قسمت می‌توان از دانش‌آموزی که کلمه را غلط خوانده نیز خواست که یک بار آن را به صورت انفرادی بخواند.

چند تذکر مهم

۱- تسلط خود معلم نسبت به خواندن صحیح قرآن کریم یا حداقل عبارات و آیات همان درس، شرط اول تشخیص اشکالات دانش‌آموزان و سپس رفع آن اشکالات است.

۲- معلم و یا دانش‌آموزان دیگر نباید به عنوان اولین گام، شکل خواندن صحیح کلمه یا عبارت را بگویند و از دانش‌آموزان بخواهند آن را تکرار کنند. این روش تقریباً هیچ فایده‌ای برای رفع اشکال دانش‌آموز و عدم تکرار این اشکال ندارد.

۳- معلم باید مشکل دانش‌آموز را تشخیص دهد. آیا او در شناخت حروف و حرکات، در ترکیب آنها، در خواندن حرف ساکن با حرکت قبل از خودش در یک بخش، در چگونگی خواندن حروف مشدد، در اتصالات، در تشخیص یک نماد خاص، در نخواندن حروف ناخوانا و از جمله پایه همزه و ... اشکال دارد؟ تا بیماری یا مشکل شناخته نشود، سخن از راه درمان بی‌فایده است. پس از شناخت مشکل، معلم باید تلاش کند تا با استفاده از روش‌های رفع مشکل، به تدریج مشکل دانش‌آموزان را برطرف سازد.

۴- رفع برخی از اشکالات به تمرین بیشتر و مرور زمان نیاز دارد. معلم نباید انتظار داشته باشد که همه اشکالات همه دانش‌آموز در یکی دو جلسه برطرف شود.

۵- اگر دانش‌آموزی در خواندن یک عبارت، اشکالات متعددی دارد، مهم‌ترین و ساده‌ترین آنها را انتخاب کرده و به رفع آن اقدام کنید و در نوبت و جلسات بعدی به رفع سایر اشکالات بپردازید.

۶- بعضی از دانش‌آموزان لکنت‌زبان دارند و عبارات را با مکث، تکرار و کندی می‌خوانند. معلم ضمن برخورد لطیف، مناسب و طبیعی سعی کند با تشویق‌های لازم و دادن اعتماد به نفس، به آنها کمک کند تا در مقابل سایر دانش‌آموزان خجالت‌زده نشوند و مورد

تمسخر قرار نگیرند.

۷- معمولاً ابتدا از دانش‌آموزان قوی‌تر و سپس از سایر دانش‌آموزان پرسش کنید.

۸- سعی کنید در هر جلسه، هر دانش‌آموز حداقل یک سطر از عبارات قرآنی درس را بخواند.

وسایل و تجهیزات مورد استفاده در آموزش قرآن

ابزارها و رسانه‌های آموزشی، جزئی از لوازم فرایند یادگیری است. این ابزارها و رسانه‌ها هر چه از تنوع و جذابیت بیشتری برخوردار باشند، بر عمق و وسعت یادگیری می‌افزایند. رسانه‌های مورد استفاده در درس قرآن عبارت‌اند از:

۱- کتاب درسی: کتاب درسی، حلقه اتصال بین برنامه‌ریزان، معلمان، دانش‌آموزان، اولیای آنها و عموم افراد جامعه است به طوری که هیچ رسانه آموزشی دیگری از این نقش و اهمیت برخوردار نیست.

ارکان مهم برنامه درسی مانند رویکرد، اهداف آموزش، سازماندهی محتوا، روش‌های آموزش و شیوه‌های ارزش‌یابی، در کتاب درسی تجلی می‌یابد.

۲- لوحه آموزشی: لوحه، قسمتی از متن کتاب است که به صورت تصویر و یا نوشته، در ابعاد بزرگ‌تر، برای تعمیق و تسهیل یادگیری به کار می‌رود.

آموزگار جهت تمرکز و جلب توجه دانش‌آموزان، لوحه را در کلاس، پیش‌روی دانش‌آموزان نصب می‌کند و به روشی که توضیح داده شد، از دانش‌آموزان می‌خواهد تا سوره‌های کوتاه یا کلمات و عبارات قرآنی را از روی لوحه، با اشاره او، بخش‌بخش بخوانند.

لوحه در آموزش روخوانی قرآن نقش اساسی و کلیدی دارد. از این رو، در آموزش روخوانی قرآن همیشه از این وسیله استفاده کنید و توجه داشته باشید که لوحه، موجب مشارکت فعال دانش‌آموزان در فرایند یادگیری می‌شود و عدم استفاده از آن در کسب مهارت روخوانی قرآن اختلال جدی ایجاد می‌کند.

۳- نوار صوتی آموزشی: یکی از مؤثرترین مهارت‌ها در آموزش هر درس به‌ویژه آموزش زبان، مهارت گوش‌دادن است؛ بنابراین نوارهای صوتی آموزشی که وسیله‌ای ساده و قابل دسترس برای عموم است، در دستیابی به مهارت قرائت قرآن بسیار مفید و مؤثر است.

معلمان محترم با استفاده از ضبط صوت و نوار صوتی آموزشی، در واقع قاری توانایی را به کلاس می‌برند و ضعف‌های موجود را جبران می‌کنند.

دانش‌آموزان با تقلید و الگو گرفتن از قرائت نوار صوتی، به تدریج می‌توانند شبیه قرائت نوار بخوانند و به مهارت‌های قرائت صحیح دست یابند.

در نوار صوتی آموزشی عبارات و آیات به صورت کوتاه، با نظم و ترتیب بیشتری نسبت به نوارهای رایج، و با صوتی رسا و تلفظی واضح قرائت شده است. از این رو استفاده از نوار قرائت ویژه این کتاب توصیه می‌شود.

تذکر مهم: در برنامه آموزش قرآن همه پایه‌های دوره ابتدایی، آموزش روخوانی قرآن بر آموزش قرائت زیبای آیات مقدم است. از این رو در پایه‌های اول تا سوم که لوحه آموزشی وجود دارد، تدریس روخوانی از روی لوحه قبل از استماع نوار انجام می‌شود. در پایه‌های چهارم تا ششم نیز همیشه دانش‌آموزان آیات قرآنی را ابتدا از روی کتاب تمرین کرده و می‌خوانند، سپس به نوار صوتی آن گوش می‌دهند و سعی می‌کنند شبیه آن بخوانند.

۴- کتاب راهنمای معلم : به منظور ارتقای توانایی معلم و کسب توفیق بیشتر در دستیابی به اهداف آموزشی، استفاده از کتاب راهنمای معلم ضروری است. معمولاً هر کتاب راهنمای معلم، از دو بخش اصلی تشکیل می‌شود. در بخش اول، کلیاتی درباره اهداف، محتوای کتاب، روش‌های آموزش و ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی و در بخش دوم، توضیحات جزئی درباره هر درس ارائه می‌شود.

معلم با مطالعه دقیق کتاب راهنما، از یک سو با طرح درس و اهداف خاص هر درس آشنا می‌شود و با بهره‌گیری از شیوه‌های تدریس ارائه شده بر توفیقات خود در دستیابی به اهداف آموزشی می‌افزاید و از سوی دیگر با استفاده از توضیحات و دانستنی‌هایی دیگر که مخصوص معلم است، توانایی خود را در پاسخ دادن به پرسش‌های احتمالی دانش‌آموزان، ارتقا می‌بخشد و با اعتماد و اطمینان بیشتری در کلاس حضور می‌یابد. ضمناً این کتاب زمینه خلاقیت و ابتکار بیشتر معلم را نیز فراهم می‌آورد.

۵- نرم افزار دانش آموز : به منظور توسعه و تعمیق آموخته‌های قرآنی دانش‌آموزان، برای هر یک از کتاب‌های آموزش قرآن دوره ابتدایی و از جمله کتاب پایه دوم، نرم‌افزاری تولید شده است که استفاده از آن در خانه توصیه می‌شود.

نقش خانواده در دستیابی به اهداف آموزش قرآن

خانواده و مدرسه از مؤثرترین نهادهای جامعه در تعلیم و تربیت کودکان هستند. هر چه این دو کانون نقش خود را بهتر ایفا کنند و از هماهنگی بیشتری برخوردار باشند، دستیابی به اهداف تعلیم و تربیت با موفقیت بیشتری همراه خواهد بود.

بسیار مناسب است در آغاز سال تحصیلی و با کمک مدیریت مدرسه از والدین دانش‌آموزان دعوت کنید تا درباره دروس به ویژه درس قرآن و نقش حمایتی آنها از این درس، گفت‌وگو شود. خانواده دانش‌آموزان به ویژه مادران از این امر استقبال می‌کنند. در این جلسه با استفاده از پیش‌گفتار کتاب دانش‌آموزان می‌توانید مطالب زیر را با والدین در میان گذارید.

۱- توصیه به خواندن دقیق پیش‌گفتار کتاب

۲- کودکان عزیزمان باید با تشویق‌ها و راهنمایی‌های لازم و به موقع، سادگی یادگیری قرآن را احساس کنند و با کسب موفقیت در این راه، هر چه بیشتر به یادگیری قرآن علاقه‌مند شوند. آنها احترام به قرآن و کوشش در راه آشنایی با آن را از ما می‌آموزند و با مشاهده اخلاق و رفتار ما درک می‌کنند که همه می‌خواهیم آن‌گونه باشیم که خدا دوست دارد. آنها باید علاقه به قرآن، عمل به دستورات خدا، مهربانی به مردم و اخلاق اسلامی را از رفتار بزرگ‌ترها بیاموزند.

۳- از فرزندان بخواهید آن‌چه از قرآن در مدرسه آموخته است، برای شما بازگو کند. سوره‌های کوتاه را، از روی کتاب بخواند. خوب است این سوره‌ها، حتی الامکان زیبا و آهنگین خوانده شود. اگر فرزند شما علاقه‌مند است، لوح فشرده‌ای مانند نوار صوتی آموزشی کلاس برای او تهیه کنید تا در یادگیری کامل‌تر و زیباخوانی قرآن توفیق بیشتری به دست آورد.

۴- از او بخواهید هر روز، حداقل چند دقیقه آیات و عبارات قرآنی هر درس را از روی کتاب، برای شما به صورت بخش‌بخش یا شمرده بخواند. دقت کنید، شما نباید آیات و عبارات قرآنی را برای او بخوانید تا او به تقلید از شما بخواند. آموزگار نیز عبارات قرآن را برای دانش‌آموزان نمی‌خواند؛ بلکه خود دانش‌آموزان به کمک آن‌چه در درس قرآن و حتی در سوادآموزی فارسی آموخته‌اند، می‌توانند عبارات قرآن را نیز بخوانند. اگر فرزند شما در خواندن کلمات اشتباهی داشت، از او بخواهید که برگردد و دوباره آن را با دقت بخواند تا خود به اشتباهش پی ببرد و آن را اصلاح کند.

۵- حفظ سوره‌های کتاب الزامی نیست؛ ولی اگر کودک شما به حفظ سوره‌های کتاب علاقه نشان می‌دهد، او را به انجام این

کار تشویق کنید. این امر زمینه شرکت او را در مسابقات قرآن مدرسه نیز فراهم می‌کند.

۶- در هر درس یکی از عبارات زیبا، کوتاه و حکمت‌آمیز قرآن به نام پیام قرآنی آمده است. حفظ پیام‌های قرآنی و ترجمه آنها نیز الزامی نیست؛ ولی اگر کودک شما به حفظ این پیام‌ها علاقه‌مند است، او را به این کار تشویق کنید تا بتواند به تدریج آنها را سرلوحه زندگی خویش قرار دهد. ضمناً حفظ پیام‌ها، او را برای شرکت در مسابقات قرآن مدرسه نیز آماده می‌کند.

۷- غالباً مفهوم هر یک از پیام‌ها با مجموعه‌ای از تصاویر توضیح داده شده و از دانش‌آموزان خواسته شده است که درباره مفهوم پیام، موضوع جدیدی را نقاشی کنند یا چند جمله‌ای بنویسند. این امر زمینه خلاقیت آنها را فراهم می‌آورد. نباید از آنها انتظار پاسخ مشخصی را داشت؛ بلکه هر مطلب مناسبی را بیان کنند، می‌تواند به نوعی پاسخ مطلوب باشد؛ از این رو، باید پاسخ را پذیرفت و آنها را تشویق کرد.

۸- از فرزندان بخواهید داستان‌های کتاب را که برای ایجاد انس و علاقه بیشتر به قرآن و فهم و درک مفاهیم آن است، از روی کتاب برای شما بخواند و به کمک تصاویر برای شما تعریف کند. این کار علاوه بر آموزش قرآن، موجب تقویت مهارت‌های خواندن و گفتن در زبان فارسی نیز می‌شود.

۹- اگر شما با روش‌های آموزش روخوانی قرآن آشنایی دارید، از کتاب درسی پیشی نگیرید و هیچ قاعده‌ای را علاوه بر آنچه در کتاب آمده است، به او نیاموزید. به یاری خداوند، این آموزش در پایه‌های بعد با نظم خاصی پیش رفته و کامل خواهد شد.

۱۰- به یاد داشته باشید هیچ وقت بر کودک خود سخت نگیرید؛ بلکه موفقیت‌های او را ارج نهید و با ملاحظت، نرمی، صبر و حوصله به او کمک کنید تا ضعف‌های خود را جبران کند.

۱۱- در پایان کتاب دانش‌آموز، فهرست تعدادی کتاب و لوح فشرده (CD) معرفی شده است. در صورت امکان برخی از آنها را تهیه کنید و در اختیار فرزندان قرار دهید، تا زمینه‌ساز افزایش مهارت او در خواندن قرآن کریم و انس بیشتر با کتاب خدا باشد.

ارزشیابی از آموخته‌های دانش‌آموزان

همان‌طور که می‌دانید آموخته‌های دانش‌آموزان در پایه دوم ابتدایی در همه دروس به شیوه ارزش‌یابی توصیفی انجام می‌شود. برای آشنایی بیشتر با این شیوه می‌توانید به کتاب «راهنمای معلم در ارزش‌یابی توصیفی، ویژه معلمان پایه اول و دوم ابتدایی» کد ۵۳/۵ مراجعه کنید.

در این جا به منظور اختصار، جدول اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکردی درس قرآن پایه دوم در دو صفحه بعد ارائه می‌شود.

جدول اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس «قرآن» پایه دوم دوره ابتدایی - سال تحصیلی ۹۵-۹۶

سطوح عملکرد		عناوین کارنامه	
خیلی خوب	کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی را صحیح ^۱ و شمرده می‌خواند.		
خوب	بیشتر کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی را صحیح و شمرده می‌خواند.		
قابل قبول	برخی از کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی را صحیح و شمرده می‌خواند.		
نیازمند آموزش	با کمک معلم کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی را شمرده می‌خواند.		
خیلی خوب	سوره‌های کتاب درسی را روان و آهنگین می‌خواند. حداقل دو سوره دلخواه را از حفظ بخواند.		
خوب	سوره‌های کتاب درسی را روان و تقریباً آهنگین می‌خواند. حداقل یک سوره دلخواه را از حفظ می‌خواند.		
قابل قبول	سوره‌های کتاب درسی را روان و معمولی می‌خواند. حداقل یک سوره دلخواه را از حفظ می‌خواند.		
نیازمند آموزش	در خواندن سوره‌ها از روی کتاب، به صورت روان و معمولی، به راهنمایی معلم نیاز دارد.		
			خواندن

نشانه‌های تحقق	شماره درس	اهداف کلی	عناوین کارنامه
– خواندن صحیح و شمرده کلمات و عبارات ^۱ قرآنی کتاب درسی	کلیه دروس	مهارت روخوانی کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی	روخوانی
– خواندن سوره‌های کتاب درسی به صورت روان و معمولی و حفظ سوره	۴ – ۱۷	مهارت روان خوانی سوره‌های کتاب درسی	قرائت

۱- صحیح خوانی یعنی خواندن کلمات، عبارات و آیات قرآن کریم با رعایت عملی قواعد خواندن قرآن. تذکر: تعریف و بیان قواعد روخوانی در ارزیابی مورد نظر نیست، بلکه کاربرد و رعایت عملی آنها کافی است.

ادامه جدول اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس «قرآن» پایه دوم دوره ابتدایی - سال تحصیلی ۹۶-۹۵

سطوح عملکرد			
خیلی خوب	آداب اولیه ^۱ خواندن قرآن را رعایت می‌کند.	نشانه‌های تحقق	عناوین کارنامه
خوب	بیشتر آداب اولیه خواندن قرآن را رعایت می‌کند.	نمونه دروس	
قابل قبول	برخی از آداب اولیه خواندن قرآن را رعایت می‌کند.	اهداف کلی	
نیازمند آموزش	در رعایت آداب اولیه خواندن قرآن پیوسته به یادآوری معلم نیاز دارد.	آداب خواندن قرآن	آموزدهای قرآنی
خیلی خوب	متن و ترجمه پیام قرآنی را از روی کتاب درسی می‌خواند و با توضیحات کافی مفاهیم و مصداق آن را با زبان کودکانه بازگو می‌کند.	آداب خواندن قرآن کریم	
خوب	متن و ترجمه پیام قرآنی را از روی کتاب درسی می‌خواند و می‌تواند برخی از مفاهیم و مصداق آن را با زبان کودکانه بازگو کند.	کلیه دروس	
قابل قبول	متن و ترجمه پیام قرآنی را از روی کتاب درسی می‌خواند و می‌تواند با راهنمایی معلم، مفهوم و مصداق آن را با زبان کودکانه بازگو کند.	۴-۱۷	پیام قرآنی
نیازمند آموزش	متن و ترجمه پیام‌های قرآنی را از روی کتاب درسی می‌خواند و در بیان مفهوم و مصداق آن پیوسته به کمک معلم نیازمند است.	۸، ۱۰، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۷	
خیلی خوب	داستان‌های کتاب را با ذکر جزئیات به زبان خودش بازگو می‌کند.	درک پیام‌های قرآنی	
خوب	داستان‌های کتاب را به صورت کلی به زبان خودش بازگو می‌کند.	پیام قرآنی	داستان‌های قرآنی
قابل قبول	داستان‌های کتاب را با کمک تصاویر به صورت کلی به زبان خودش بازگو می‌کند.	آشنایی با داستان‌های قرآنی	
نیازمند آموزش	در بیان داستان‌های کتاب پیوسته به کمک معلم نیازمند است.	داستان‌های کتاب درسی به زبان ساده	

۱- آداب اولیه‌ای که انتظار می‌رود دانش آموزان پایه دوم ابتدایی رعایت کنند، عبارت است از: پاکیزگی، سکوت هنگام شنیدن قرآن، احترام به قرآن و گفتن بسم الله الرحمن الرحیم در شروع خواندن قرآن.

بخش دوم

روش تدریس هر یک از دروس

دو نکته

۱- برای رعایت اختصار، روش تدریس چند درس اول، به صورت کامل آورده شده و در سایر دروس به بیان اجمالی روش تدریس هر قسمت بسنده شده است. از این رو در صورت نیاز، ضمن مطالعه کلیات روش تدریس در بخش اول، روش کامل تدریس هر یک از بخش ها را در درس اول و دوم و نکات اختصاصی دروس دیگر را در روش تدریس هر یک از آن دروس مطالعه کنید.

۲- هر درس از چهار جلسه تشکیل شده است که در این جلسات، مجموعه ای از فعالیت های یاددهی و یادگیری مربوط به آن درس انجام می شود. در جلسه اول هر درس اهداف و روش های تدریس و اقدامات مربوط به هر مبحث که معلم باید به آنها عمل کند، آمده است ولی در سایر جلسات، فقط به اقدامات یا تکالیفی که باید توسط معلم در آن جلسه انجام دهد، اشاره شده است.

درس اول

الف کوچک، سکون و ترکیب حروف و حرکات

اهداف

- ۱- آشنایی با الف کوچک (')
- ۲- آشنایی با دو صفت بخشنده و مهربانی خدا در قالب پیام قرآنی
- ۳- تقویت مهارت ترکیب حروف با حرکات و خواندن کلمات و عبارات قرآنی
- ۴- توانایی خواندن بخش‌های دارای حرف ساکن
- ۵- یادآوری قرائت سوره‌های توحید و کوثر
- ۶- تقویت علاقه به یادگیری قرآن و خواندن مستمر آن

روش تدریس و ارزشیابی

جلسه اول

۱- **جشن قرآن:** اولین جلسه آموزش قرآن بهتر است که با برنامه مخصوص و مناسب شروع شود؛ به طور مثال، از چند نفر بخواهید که هر کدام یک سوره از سوره‌هایی را که سال گذشته آموخته‌اند برای هم‌کلاسی‌های خود بخوانند. در صورت امکان مانند جشن آغازین قرآن پایه اول ابتدایی جشن مختصری برگزار کنید و از دانش‌آموزان، متناسب با امکانات موجود پذیرایی کنید. با بیان ساده درباره اهمیت و ارزش یادگیری قرآن صحبت کنید و بگویید امسال با آموزش قرآن بیشتر آشنا می‌شوید، به گونه‌ای که انشاءالله در پایان سال قادر خواهید بود آیات و عبارات قرآنی را بخوانید. سعی کنید درس قرآن به گونه‌ای آغاز شود که دانش‌آموزان از آن خاطره خوبی داشته باشند.

۲- **انس با قرآن در خانه:** در همه دروس در پایان هر جلسه، دانش‌آموزان را به انجام تکلیف انس با قرآن در خانه، تشویق کنید.

جلسه دوم

۱- یادآوری دو سوره توحید و کوثر

- جمع خوانی آهنگین دانش آموزان

- خواندن انفرادی دانش آموزان داوطلب

۲- آموزش الف کوچک () : برای آموزش الف کوچک () بدین گونه عمل کنید :

ابتدا شکل «آ» را روی تخته بنویسید و از دانش آموزان بخواهید که آن را بخوانند؛ پس از خواندن، روبه روی «آ» شکل «ا» را بنویسید و از دانش آموزان بخواهید که آن را بخوانند؛ پس از خواندن دانش آموزان، با تخته پاک کن کم کم از پایین شکل «ا» را پاک کنید تا کوتاه تر شود و از دانش آموزان بخواهید تا آن را بخوانند. این کار را آن قدر ادامه دهید تا شکل «ا» به اندازه الف کوچک برسد. سپس می گوید : بچه ها «آ» کوچک شد اما آیا صدایش عوض شد؟

آنها پاسخ خواهند داد : خیر؛ آن گاه می گوید پس «آی کوچولو» همان صدای «آ» را می دهد. بچه ها! آی کوچولو بالای حرف ها می آید. حالا این ترکیب ها را بخوانید.

(ترکیب چند حرف را با الف کوچک روی تخته بنویسید تا دانش آموزان به طور دسته جمعی آنها را بخوانند.)

بَ تَ دَ زَ سَ لَ هَ مَ یَ

۳- آموزش لوحه ترکیب حروف با حرکات :

- خواندن دسته جمعی دانش آموزان از روی لوحه با اشاره معلم

- خواندن تعدادی از دانش آموزان به صورت انفرادی از روی

لوحه با اشاره معلم

۴- خواندن از روی کتاب :

- خواندن هر سطر از جدول از روی کتاب توسط دانش آموزان

به صورت انفرادی و خط بردن سایر دانش آموزان

تذکر

۱- این لوحه و چند لوحه بعدی را با سرعت کمتر اشاره کنید و

آموزش دهید تا دانش آموزان ضعیف تر نیز فرصت کافی برای خواندن صحیح داشته باشند.

۲- از دانش آموزان قوی تر نیز بخواهید که از جلو افتادن در

خواندن بخش ها بپرهیزند و هم زمان با اشاره شما بخوانند.

جلسه سوم

در ابتدای هر جلسه، ضمن کسب اطمینان از انجام تکلیف انس با قرآن در خانه، آموخته‌های جلسه قبل را مرور کنید.

۱- آموزش پیام قرآنی

هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ
خدا بخشنده و مهربان است.

الرَّحْمَنُ : بخشنده الرَّحِيمُ : مهربان

مراحل آموزش پیام

- ۱- پیام قرآنی و ترجمه آن و نیز دو کلمه معنانشده همراه با معنای آنها، توسط چند دانش آموز داوطلب خوانده می شود.
 - ۲- آموزگار شعر را آهنگین برای دانش آموزان می خواند، سپس از دانش آموزان می خواهد شعر را هم خوانی کنند.
 - ۳- دانش آموزان در گروه های دو یا سه نفره درباره این پیام گفت و گو می کنند.
 - ۴- از چند گروه بخواهید نتایج گفت و گوی خود را برای کلاس بیان کنند.
- نکته:** در صورتی که توضیحات دانش آموزان ارتباط مناسبی با پیام نداشت آموزگار با پرسش های مناسب آنان را به مفهوم پیام هدایت کند.

جلسه سوم

با کمک شعر، دریاری این پیام قرآنی با هم گفت و گو کنید.

خدای خب و مهربان داده به ما گوش و زبان
بخشیده ما را دل و جان چشم و سر و دست و دهن
از لطف و نعمت بی او ما زنده ایم و پر توان

عباس یحیی تهرانی

۲- آموزش روخوانی عبارات از روی لوحه

— خواندن دسته‌جمعی عبارات از روی لوحه توسط دانش‌آموزان با اشاره معلم

— خواندن تعدادی از دانش‌آموزان به صورت انفرادی از روی لوحه با اشاره معلم

تذکر: دانش‌آموزان هنگام بخش‌خوانی، صدای «ی» قبل از «ی» را در کلماتی مانند «هی» و «زواپی» مانند سایر کسره‌ها می‌خوانند. این شیوه خواندن غلط نیست؛ هر چند به تدریج در خواندن شمرده و روان کلمات می‌آموزند که این صدا را به صورت «ای» بخوانند.

۳- **خواندن از کتاب:** خواندن هر سطر از عبارات قرآنی از روی کتاب توسط دانش‌آموزان به صورت انفرادی و خط بردن

سایر دانش‌آموزان.

دو نکته مهم

۱- مناسب‌ترین نحوه خواندن این است که دانش‌آموز با دیدن هر بخش از کلمه همان بخش را با صدای بلند بخواند؛ لازم نیست تمام بخش‌های یک کلمه را در ذهنش جمع کند و سپس آن کلمه را یک‌جا بخواند.

۲- سرعت طی کردن مراحل بخش‌خوانی، شمرده‌خوانی و روان‌خوانی^۱ به استعدادهای فردی و مقدار تمرین دانش‌آموزان بستگی دارد. با دادن فرصت لازم به دانش‌آموزان و عدم انتظار از این که همه آنها در یک زمان به این مهارت دست یابند، از ایجاد اضطراب و احساس عدم موفقیت جلوگیری کنید.

آموزش لوحه

عبارات قرآنی را از روی لوحه بخش بخش بخوانید.

- ۱- قَالَ يَا آدَمُ
- ۲- هَذَا كِتَابُنَا
- ۳- وَ أَخَاهُ هَارُونَ
- ۴- قَالَ هِيَ عَصَائِ
- ۵- وَ جَعَلَ لَهَا زَوَاجِي

آنس با قرآن در خانه

این دو عبارت قرآنی را بخوان.

- ۱- قَالَ يَا نُوحُ
- ۲- صَلَاتِي وَ نُسُكِي

۱- برای آشنایی بیشتر با تعریف و ویژگی‌های هر یک از مراحل خواندن قرآن به کتاب مبانی و روش تدریس قرآن دوره ابتدایی ویژه مراکز تربیت معلم، کد ۶۰۱۱، چاپ چهارم، ۱۳۸۵، ص ۳۶ مراجعه کنید.

جلسه چهارم

۱- آموزش علامت سکون : کلمات «سَر، دِل، قُم» را روی تخته بنویسید و از دانش آموزان بخواهید آنها را بخوانند. آن گاه به حرف «ر» در کلمه «سَر» اشاره کنید و بپرسید : «آیا این حرف دارای یکی از حرکات «اَ - اِ - اُ - او - ی» است؟ دانش آموزان پاسخ خواهند داد : خیر.

همین گونه درباره حروف «ل» و «م» در کلمات «دِل» و «قُم» بپرسید. پس از پاسخ دانش آموزان، با اشاره به حروف «ر» و «ل» و «م» در کلمات فوق بگویید در قرآن روی این حروف که هیچ حرکتی ندارند، یک علامتی مانند (ـَ) می گذارند. آن گاه علامت سکون را روی حروف مذکور بنویسید و برای دانش آموزان توضیح دهید هرگاه این علامت روی حرفی بود، یعنی آن حرف هیچ حرکتی ندارد و باید آن را با حرکت قبل از خودش در یک بخش، خواند.

سپس کلمات «لَمْ»، «مِنْ» و «قُلْ» را از روی تخته نشان دهید و با اشاره از حرکت کوتاه «اَ - اِ - اُ» به علامت سکون (ـَ) از دانش آموزان بخواهید، آنها را بخوانند.

توجه : در اشاره به بخش دارای حرف ساکن حتماً به علامت سکون اشاره کنید نه به حرف دارای این علامت. پس از آموزش لوحه، تعدادی از دانش آموزان، هر کدام یک سطر از جدول را از روی کتاب خود، برای کلاس می خوانند.

۲- آموزش لوحه عبارات قرآنی

– خواندن دسته جمعی عبارات از روی لوحه با اشاره معلم

– خواندن تعدادی از دانش آموزان به صورت انفرادی

از روی لوحه با اشاره معلم

۳- خواندن از روی کتاب :

خواندن هر سطر از عبارات قرآنی از روی کتاب توسط دانش آموزان به صورت انفرادی و خط بردن سایر دانش آموزان

۴- ارزشیابی مستمر و ثبت امتیازات مثبت دانش آموزان در دفتر ثبت فعالیت ها با توجه به دستورالعمل آن که در بخش اول کتاب به آن اشاره شده است، انجام شود.

آن اشاره شده است، انجام شود.

۵- انس با قرآن در خانه :

یادآوری انجام این تکلیف در خانه

درس دوم

تشدید، حروف ناخوانا و اتصالات

اهداف

- ۱- یادآوری قرائت سوره‌های ناس، فلق و عصر
- ۲- تقویت مهارت خواندن کلمات دارای تشدید
- ۳- آشنایی با حروف ناخوانا در قالب حروف متمایز (رنگی)
- ۴- کسب مهارت خواندن کلمات و عبارات دارای حروف ناخوانا یا اتصال
- ۵- تقویت علاقه به یادگیری قرآن و خواندن مستمر آن

روش تدریس و ارزشیابی

جلسه اول

۱- یادآوری سوره ناس

- جمع‌خوانی آهنگین دانش‌آموزان
- خواندن انفرادی دانش‌آموزان داوطلب

۲- آموزش لوحه عبارات قرآنی

- خواندن دسته‌جمعی دانش‌آموزان از روی لوحه با اشاره معلم
- خواندن تعدادی از دانش‌آموزان به صورت انفرادی از روی لوحه

با اشاره معلم

۳- خواندن از روی کتاب

- خواندن هر سطر از عبارات قرآنی از روی کتاب توسط دانش‌آموزان
- به صورت انفرادی و خط بردن سایر دانش‌آموزان
- ارزیابی معلم از نحوه خواندن دانش‌آموزان و درج ثبت آن در دفتر
- ثبت فعالیت‌های دانش‌آموزان با توجه به دستورالعمل آن، که در بخش اول کتاب اشاره شده است، انجام شود.

۴- یادآوری انجام تکلیف انس با قرآن در خانه

جلسه اول

درس دوم

یادآوری سوره ناس

جمع‌خوانی

آموزش فرد

ترکیب‌های زیر را با آشنایی معلم از روی لوحه بخش بخش بخوانید.

أَبْر	أَبِي	أَبَا	أَبْ	أَبَ	أَبَد
أَثَر	أَتَى	أَتَا	أُثْ	أُثَ	أُثَد
أَتَو	أَتَى	أَتَا	أُثْ	أُثَ	أُثَد
أَجِر	أَجَى	أَجَا	أُجْ	أُجَ	أُجَد
أَفَو	أَفَى	أَفَا	أُفْ	أُفَ	أُفَد
أَزَو	أَزَى	أَزَا	أُزْ	أُزَ	أُزَد
أَسَو	أَسَى	أَسَا	أُسْ	أُسَ	أُسَد
أَنَسَو	أَنَسَى	أَنَسَا	أُنَسْ	أُنَسَ	أُنَسَد
أَضَو	أَضَى	أَضَا	أُضْ	أُضَ	أُضَد
أَضَو	أَضَى	أَضَا	أُضْ	أُضَ	أُضَد

درمغزی

اکنون هر کدام یک سطر از جدول بالا را از روی کتاب خود بخوانید.

انس با قرآن در خانه

سه کلمه‌ی دارای تشدید را از کتابهای درسی انتخاب کرده و در این جا بنویس.

جلسه دوم

۱- پرسش: با پرسش از دانش‌آموزان از انجام تکلیف انس با قرآن در خانه، اطمینان حاصل کرده و از آموخته‌های جلسه قبل ارزش‌یابی کنید.

۲- یادآوری: یادآوری قرائت سوره فلق به روش سوره‌های قبل

۳- یادآوری تشدید: برای یادآوری خواندن حرف دارای تشدید به روش زیر عمل کنید. کلمه «بَنَّا» را روی تخته بنویسید و از دانش‌آموزان بخواهید آن را بخوانند. پس از خواندن، از آنها بپرسید «در این کلمه چند حرف «ن» خواندیم؟» اگر پاسخ درست ندادند، آموزگار با بخش‌بخش خواندن کلمه «بَنَّا» توجه دانش‌آموزان را به این که دو حرف نون در این کلمه تلفظ می‌شود، جلب می‌کند. آن‌گاه آموزگار کلمه «رَبِّ» را روی تخته می‌نویسد تا با اشاره او دانش‌آموزان این کلمه را به صورت دسته‌جمعی بخوانند. برای کسب مهارت کافی در خواندن حرف دارای تشدید اولاً از حرکت کوتاه قبل از حرف مشدد، به علامت تشدید (ت) اشاره کنید؛ ثانیاً پس از اشاره به علامت تشدید (ت) حتماً کمی مکث کنید، سپس به بخش بعدی اشاره کنید. این مکث بین دو اشاره در کسب مهارت لازم در خواندن حرف مشدد، نقش مهم و اساسی دارد.

توجه کنید برخی از دانش‌آموزان این مکث را رعایت نمی‌کنند و سریع می‌خوانند. آموزگار باید از آنها بخواهد که در خواندن به صورت دسته‌جمعی، همراه اشاره او بخوانند و جلوتر از اشاره معلم نخوانند.

۴- آموزش روخوانی لوحه: خواندن دسته‌جمعی و سپس انفرادی دانش‌آموزان از روی لوحه با اشاره معلم

تذکر: برای تقویت مهارت خواندن حرف دارای تشدید، خوب

است در لوحه‌های اولیه، گاهی با پرسش از دانش‌آموزان، دوبار خواندن حرف مشدد یادآوری شود.

۵- خواندن از روی کتاب

۱- خواندن هر سطر از عبارات قرآنی از روی کتاب توسط

دانش‌آموزان به صورت انفرادی

۲- ارزیابی معلم از نحوه خواندن دانش‌آموزان و ثبت

امتیازات مثبت در دفتر ثبت فعالیت‌ها طبق دستورالعمل بخش اول کتاب

۶- تذکر انجام تکلیف انس با قرآن در خانه

جلسه دوم

روخوانی

انس با قرآن در خانه

عبارات قرآنی ۹۶ را یک بار بخوان.

۲۱

جلسه سوم

۱- پرسش از آموخته‌های جلسه قبل

۲- آموزش پیام قرآنی

- خواندن پیام قرآنی و ترجمه آن توسط چند دانش آموز داوطلب
- بحث و گفت‌وگوی دانش‌آموزان درباره معنی و تصاویر پیام، در گروه‌های دو یا سه نفره
- ارائه نتایج بحث و گفت‌وگو توسط دو یا چند گروه به کلاس
- انتظار می‌رود دانش‌آموزان به این نکات اشاره کنند :
- خداوند مهربان و بخشنده، قرآن را به پیامبر یاد داد.
- خدا به انسان یاد داد که چگونه قرآن بخواند.

۳- آموزش روخوانی لوحه و توجه به حروف ناخوانا : خواندن دسته‌جمعی و سپس انفرادی دانش‌آموزان از روی لوحه

با اشاره معلم

دو نکته

- ۱- یادآوری ناخوانا بودن حروف آبی‌رنگ، با طرح سؤال مناسب از دانش‌آموزان
- ۲- توجه داشته باشید در کلمات این لوحه و نیز هرگاه الف کوچک روی یک حرف ناخوانا مانند «ی» باشد اشاره به الف کوچک به صورت متحرک از حرف قبل به سوی الف کوچک انجام می‌شود.

۴- خواندن از کتاب

- ۱- خواندن هر سطر از عبارات قرآنی از روی کتاب توسط دانش‌آموزان به صورت انفرادی و خط بردن سایر دانش‌آموزان
- ۲- ارزش‌یابی مستمر و ثبت امتیازات مثبت دانش‌آموزان در دفتر ثبت فعالیت‌ها طبق دستورالعمل بخش اول کتاب

۵- یادآوری انجام تکلیف انس با قرآن در خانه

جلسه چهارم

۱- ارزش‌یابی ورودی و پرسش از مطالب جلسه قبل

۲- یادآوری سوره عصر به روش سوره‌های قبلی

۳- آموزش روخوانی عبارات دارای اتصال از روی لوحه :

لوحه با اشاره معلم

همان طور که می‌دانید در عبارات دارای اتصال، حروف ناخوانا، قبل از حرف ساکن یا مشدد قرار دارد. برای آموزش این نوع عبارات از حرکت کوتاه قبل از حروف ناخوانا به علامت سکون یا تشدید اشاره می‌کنیم. هنگام اشاره، روی علامت سکون یا تشدید کمی مکث کنید تا دانش‌آموزان، در خواندن عبارات دارای اتصال، مهارت لازم را به دست آورند.

۴- خواندن هر سطر از عبارات قرآنی از روی کتاب توسط دانش‌آموزان به صورت انفرادی

نکته : حرکت آخر هر عبارت، در لوحه به رنگ مشکی و معمولی نوشته شده تا هنگام بخش‌خوانی عبارات لوحه، آن حرکات خوانده شود؛ اما همین حرکات در کتاب به رنگ آبی نوشته شده است. دانش‌آموزان هنگام خواندن عبارات از روی کتاب که معمولاً به صورت شمرده و آرام می‌خوانند، آخر هر سطر وقف می‌کنند و حرکت آبی‌رنگ آخر عبارت را نمی‌خوانند. ضمناً دانش‌آموزان به طور غیرمستقیم با چگونگی وقف کردن در آخر عبارات به تدریج و به صورت غیرمستقیم آشنا می‌شوند.

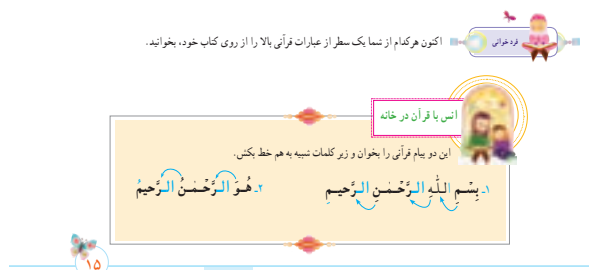

۱. اللَّهُ الصَّمَدُ
۲. رَبُّ الْعَالَمِينَ
۳. أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ
۴. وَ التَّيْنِ وَ الرَّتْنِ
۵. وَ هُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ

۵- ارزش‌یابی مستمر و ثبت امتیازات مثبت

دانش‌آموزان در دفتر ثبت فعالیت‌ها

۶- یادآوری انجام تکلیف انس با قرآن در خانه

۱. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
۲. هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

درس سوم

سورة حمد / ك

اهداف

- ۱- توانایی روخوانی سورة حمد
- ۲- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی دارای حرف «ك»
- ۳- آشنایی با پیام قرآنی درباره نیکوکاران
- ۴- علاقه به خواندن زیبا و آهنگین سورة حمد
- ۵- تقویت علاقه به یادگیری و خواندن مستمر قرآن کریم

روش تدریس و ارزشیابی

جلسه اول

- ۱- آموزش روخوانی سورة حمد : خواندن دسته جمعی آیات سوره از روی لوحه به صورت بخش بخش با اشاره معلم
- ۲- خواندن انفرادی دانش آموزان از روی لوحه با اشاره معلم
- ۳- آموزش نماد « ك » : حرف «ك» را روی تخته بنویسید و از دانش آموزان بخواهید تا آن را بخوانند. آن گاه شکل «ك» را روبه روی «ك» بنویسید و بگویید در کلمات قرآنی حرف «ك» به صورت « ك » نوشته می شود. در این هنگام به این دو حرف اشاره کنید. سپس از دانش آموزان بپرسید شکل « ك » چه صدایی دارد؟ دانش آموزان پاسخ می دهند : ك. آن گاه این شکل را با حرکات کوتاه (َـ ِـ ُـ) نوشته از آنها بخواهید که این ترکیبات را بخوانند.

جلسه اول

درس سوم

آموزش لوحه

سورة حمد را از روی لوحه، با آشناری معلم بخش بخش بخوانید.

سورة حمد

۱. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ۲. الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 ۳. الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ۴. مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ
 ۵. إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
 ۶. اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
 ۷. صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
 غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

ك ك ك ك

اکنون سوره حمد را از تابلو با کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط همراه با آن بخوانید.

این با قرآن هر خانه

سوره حمد را از تابلو با کتاب گویا گوش کن و سعی کن شبیه آن بخوانی.

۱۶

* حاشیه: هر که می تواند اگر بعد از دست زدن به این کتاب با خود خط می نویسد، مانند خط می نویسد و در همه دانش آموزان را به این گونه خط خط کند.

تذکر: معلم می تواند نماد جدید را قبل از آموزش سوره یا هنگام رسیدن به کلمه ای که دارای این نماد است تدریس کند.

۴- گوش دادن به قرائت سورة حمد

- بخش قرائت سورة همراه با اشاره کلی معلم به زیر کلمات از روی لوحه و خواندن دسته‌جمعی دانش‌آموزان طبق دستورالعمل (گوش دادن، زمزمه و بلند خواندن)
- خواندن سورة حمد از روی کتاب توسط دانش‌آموزان داوطلب، حتی‌الامکان نزدیک به قرائت پخش شده

تذکر: خوب است در جلسات اولیه هنگام پخش قرائت، معلم از روی لوحه اشاره کند و پس از پیشرفت تدریجی دانش‌آموزان، هنگام پخش قرائت، دانش‌آموزان می‌توانند از روی کتاب خود خط ببرند.

۵- انس با قرآن در خانه: دانش‌آموزان را به انجام تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق کنید.

جلسه دوم

- ۱- با پرسش از دانش‌آموزان، از انجام تکلیف انس با قرآن در خانه مطمئن شوید.
- ۲- پخش قرائت سورة حمد و خواندن دسته‌جمعی دانش‌آموزان همراه با خط بردن از روی کتاب
- ۳- پرسش سورة حمد از روی کتاب به صورت انفرادی
- ۴- آموزش لوحه کلمات و عبارات
- خواندن دسته‌جمعی دانش‌آموزان به صورت بخش‌بخش با اشاره معلم از روی لوحه
- خواندن انفرادی دانش‌آموزان از روی کتاب
- ۵- یادآوری انجام تکلیف انس با قرآن در خانه

این عبارات قرآنی را از روی لوحه، با اشاره معلم، بخش‌بخش بخوانید.

عَلَيْكَ صَلَواتُكَ مَلِكِ تَمْلِكُ

۱. وَ إِلَيْكَ أُنَبِّئُنا

۲. وَ أَدْخِلْنا فِى رَحْمَتِكَ

۳. وَ أَلْقِ ما فِى يَمِينِكَ

۴. كَذَلِكَ كِدْنا لِيُوسِفَ

اکنون هر کدام از شما یک سطر از عبارات قرآنی بالا را از روی کتاب خود، بخوانید.

انس با قرآن در خانه

سوردهی حمد را بخوان و تعداد کلمه‌های دارای حرف «ک» را بنویس.

کلمه

جلسه سوم

۱- پرسش از مطالب جلسه قبل

۲- آموزش پیام قرآنی

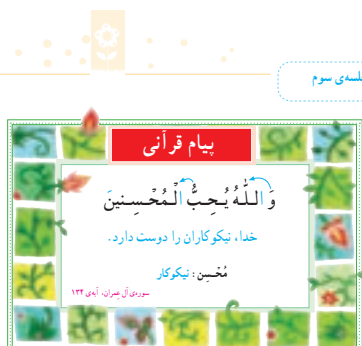
- خواندن پیام قرآنی و ترجمه آن توسط چند دانش آموز داوطلب
- بحث و گفت‌وگوی دانش‌آموزان درباره معنا و تصاویر پیام، در گروه‌های دو یا سه نفره
- ارائه نتایج بحث و گفت‌وگو توسط دو یا چند گروه به کلاس

انتظار می‌رود دانش‌آموزان به این نکات اشاره کنند :

- نمونه‌ای از کارهایی را که خداوند دوست دارد، نام ببرند.
- خداوند انسان‌هایی را که کار خوب می‌کنند، دوست دارد.
- به کارهایی که خداوند دوست دارند آنها انجام دهند، اشاره کنند و ...

۳- خواندن عبارات قرآنی از روی کتاب: دانش‌آموزان هر کدام یک سطر از عبارات را می‌خوانند.

تذکر: در این مرحله خواندن به صورت آرام و شمرده یا حداقل به صورت بخش‌بخش قابل قبول است. دانش‌آموزان با تمرین بیشتر، به تدریج به سطوح بالاتر توانایی خواندن دست می‌یابند.

با کمک تصویر درباری این پیام قرآنی با هم گفت و گو کنید، و بگویید نیکوکاران چه کسانی هستند.

راهنمای ترجمه: به منظور ارتقای سواد قرآنی و تقویت

مهارت شما در ترجمه عبارات، برخی از کلمات معنا شده است. این ترجمه‌ها، ویژه معلمان گرامی است تا با مفاهیم عبارات قرآنی بیشتر آشنا شوند.

إِنَّا = إِنْ + نَا : قطعاً ما

نَرَاكَ = نَرَى + كَ : می‌بینیم تو را

كَذَلِكَ : این چنین

نَجْزِي : پاداش می‌دهیم

أَحْسِنُوا : نیکی کنید

لَقَدْ : قطعاً

أَحْسَنَ تَقْوِيم : نیکوترین ساختار، بهترین آفرینش

جلسه چهارم

۱- پرسش از مطالب جلسه قبل

۲- خواندن عبارات قرآنی از روی کتاب

الف) به منظور انجام این تمرین ابتدا ترکیب‌هایی مانند «یا صاحب الزمان» یا «سید الشهداء» را روی تخته بنویسید و از دانش‌آموزان بخواهید که آنها را بخوانند. سپس در حالی که توضیح می‌دهید در این ترکیب‌ها، برخی از حروف ناخوانا هستند، حرکت قبل از حروف ناخوانا را به علامت حرف خوانای بعد از آنها با فلش متصل می‌کنید.

ب) هر کدام از دانش‌آموزان یک سطر از عبارات را می‌خوانند.

راهنمای ترجمه: همان طور که در جلسه قبل تذکر داده شد، راهنمای ترجمه ویژه معلم و برای افزایش آشنایی او با مفاهیم عبارات قرآنی است.

اجْتَنِبُوا : اجتناب کنید، دوری کنید
ها : آن، او
سحاب : ابرها

تین : انجیر
تَلَوْ : تلاوت می‌کنیم، می‌خوانیم
ثَّيْرُ : به حرکت درمی‌آورد

وَ (واو قسم) : سوگند به
نِعَمَ : چه خوب
ریاح : باده‌ها

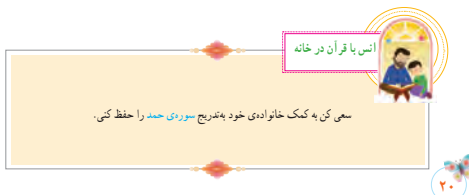

این عبارات قرآنی را بخوانید.

۱. وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ
۲. فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ
۳. يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا تَلَوْهَا عَلٰى نَفْسِكُمْ بِالْحَقِّ
۴. اَللّٰهُ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيْرُ سَحَابًا

فعالیت: این عبارات قرآنی را بخوانید و در جای مناسب فلش بگذارید.

۱. وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ
۲. فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ

سعی کن به کمک خانواده‌ی خود به تدریج سوره‌ی حمد را حفظ کنی.

درس چهارم

سورة ناس : ة ، ة

اهداف

- ۱- توانایی روخوانی سورة ناس
- ۲- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی دارای حرف «ة ، ة»
- ۳- آشنایی با پیام قرآنی درباره پرهیز از اسراف
- ۴- علاقه به خواندن زیبا و آهنگین سورة ناس
- ۵- تقویت علاقه به یادگیری و خواندن مستمر قرآن کریم

تذکر : جلسات اول تا چهارم مانند درس قبل (سوم) آموزش داده می شود.

روش تدریس نماد (ة، ة)

با اشاره صحیح به بخش های کلمات و عبارات، دانش آموزان آیات سورة ناس را به صورت دسته جمعی بخش بخش می خوانند، در سطر شش، نماد «ة» در کلمه «الْحِنَّة» قرار دارد. توجه دانش آموزان را به نماد جدید جلب کنید، آن گاه به صورت زیر این نماد را آموزش دهید :

شکل «ة، ة» را روی تخته بنویسید و بگویید این شکل «ه، ه» با دو تا نقطه است.

در حالی که به «ة، ة» اشاره می کنید، بگویید که صدای آن «ت» است و شکل «ت» را زیر آنها بنویسید؛ به این صورت :

ة
ت
ة

دو یا سه بار صدای آن را تکرار کنید و توجه دانش‌آموزان را به صدای نماد «ة، ة» جلب کنید. سپس از آنها بپرسید: «صدای اینها چیست؟» آنها پاسخ می‌دهند: «ت». سپس نماد «ة، ة» را با حرکات کوتاه (مانند زیر) ترکیب کنید و از دانش‌آموزان بخواهید که آنها را بخوانند.

ةَ ةِ ةُ ةِ ةِ ةِ

پس از دو یا سه بار تکرار این عمل، از دانش‌آموزان بخواهید ادامهٔ سوره را از سطر ششم، به صورت دسته‌جمعی بخش‌خوانی کنند.

تذکر: چنانچه لازم دیدید می‌توانید ابتدا نماد «ة، ة» را به روش فوق تدریس کرده، سپس روخوانی لوحه را شروع کنید.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

رَزَقْنَا: روزی دادیم به	هُمْ: آنها، ایشان	مِنْ: از	ما: آنچه
كُم: شما	إِنْ: اگر	تَعُدُّوا: بشمارید	ها: آن، آنها، او
لَا تُخْصُوا: نمی‌توانید شما	أَنْفَقُوا: (در اینجا) خرج کردند	لَمْ يَقْتُرُوا: خست نوزیدند	

جلسه دوم

با نگاه به سوره‌ی ناس از روی کتاب خود و نشنیدن قرائت، آن را با هم بخوانید.

اموزی لوحه: کلمات و عبارات قرآنی را از روی لوحه، بخش بخش بخوانید.

عِمَارَةٌ سِدْرَةٌ شَهَادَةٌ
لَيْلَةٌ رَحْمَةٌ جَنَّةٌ

۱. لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

۲. وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا

۳. وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا

اکنون هر کدام از شما یک سطر از عبارات قرآنی بالا را از روی کتاب خود، بخوانید.

انس با قرآن در خانه

این عبارت قرآنی را بخوان.

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

سورة فلق : —، —، —، —، ۱

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سورة فلق
- ۲- علاقه به زیبا خواندن سورة فلق
- ۳- آشنایی با شکل‌های مختلف تنوین
- ۴- توانایی روخوانی عبارات قرآنی دارای تنوین
- ۵- آشنایی با این پیام قرآنی که همه نعمت‌ها از خداوند است.
- ۶- آشنایی با معنای کلمه‌های «نعمه» و «اللَّهُ»

جلسه اول

درس پنجم

القای را با صدای — بخوانید.

آموزش لوحه

اَ	بَ	تَ	ةَ	تَهْ
ثَ	جَ	حَ	خَ	دَ
ذَ	رَ	زَ	سَ	شَ
صَ	ضَ	طَ	ظَ	عَ
عَ	غَ	فَ	قَ	
كَ	لَ	مَ	نَ	وَ
هَ	هَ	یَ		

روش تدریس نماد تنوین

پس از ایجاد آمادگی لازم، قسمت‌های مختلف این درس طی مراحل زیر تدریس و ارزش‌یابی می‌شود.

آموزش نماد تنوین^۱: آموزگار برای آموزش نماد تنوین، ابتدا شکل تنوین مورد نظر را روی تخته می‌نویسد و از دانش‌آموزان

می‌خواهد آن را بخوانند: ـِ ـَ ـُ

آن‌گاه حرف «ن» را به «ا»، «آ» و «أ» اضافه می‌کند تا دانش‌آموزان بخوانند. سپس آموزگار می‌گوید صداها «ن»، «نَ»، «نْ» و «نُ» در قرآن به صورت «ـِ»، «ـَ»، «ـُ» و «ـْ» نوشته می‌شود. آن‌گاه لوحه اول درس را که ترکیب حروف با تنوین «ـِ» است، نصب می‌کند تا دانش‌آموزان چگونگی خواندن این تنوین را، تمرین کنند. سپس لوحه سوره فلق را نصب می‌کند و با اشاره صحیح به هر یک از بخش‌های کلمات، از دانش‌آموزان می‌خواهد که کلمات را به صورت دسته‌جمعی و بخش‌بخش بخوانند.

تذکر

– گاهی دانش‌آموزان کلمه «ما» در آیه دوم را مشدد و به صورت «شَرِّ مَا» می‌خوانند. با نشان دادن «ما» و تشدید نداشتن آن رفع اشکال می‌شود.

– عدم تلفظ تشدید «ن» در عبارت «شَرِّ النَّفَّاثَاتِ» که با نشان دادن تشدید «ن»، صداکشی و بخش کردن آن، این اشکال برطرف می‌شود.

جلسه چهارم

معجزاتی

آموزش لوحه

القای را با صدای ـِ بخوانید.

بَا	بََا	بَُا	بَْا
جَا	جََا	جَُا	جَْا
زَا	زََا	زَُا	زَْا
صَا	صََا	صَُا	صَْا
غَا	غََا	غَُا	غَْا
لَا	لََا	لَُا	لَْا
یا			

۳۲

جلسه سوم

آموزش لوحه

القای را با صدای ـِ بخوانید.

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د
ذ	ر	ز	س	ش	ط	ظ	ع
غ	ف	ق	ک	ل	م	ن	و
ه							

۳۰

۱- به منظور جلوگیری از طولانی شدن مبحث تدریس تنوین‌ها، هر سه مورد تنوین «ب» و «گ» و «ا» در این قسمت یکجا توضیح داده شده‌است، اما شما هر یک از موارد تنوین را در جای مناسب خود که در درس

آمده است، تدریس کنید.

یادآوری ۱

اهداف

- ۱- تقویت حفظ سوره‌های آموخته شده
- ۲- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی دارای تنوین
- ۳- شناخت مصداق‌های جدیدی از پیام‌های قرآنی

روش انجام و بررسی فعالیت‌ها

- انجام هر فعالیت به صورت انفرادی، توسط دانش‌آموزان
- گفت‌وگوی اعضای گروه با یک‌دیگر درباره فعالیت انجام شده
- ارائه نتیجه فعالیت‌ها به کلاس و بررسی و ارزش‌یابی معلم

نکته‌ها

- ۱- فعالیت‌های «یادآوری» در یک جلسه آموزشی در کلاس با نظارت معلم انجام می‌شود.
- ۲- در هر فعالیت، ابتدا سه مرحله اشاره شده فوق انجام می‌شود سپس دانش‌آموزان به انجام فعالیت‌های بعدی می‌پردازند.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

مِمَّا = مِنْ + ما : از آنچه عَمِلُوا : عمل کردند، انجام دادند طین : گل

فعالیت چهارم : شکل مربوط به هر پیام را به آن وصل کن.

۱- وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

۲- أَلَرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ

۳- وَ مَا بِكُمْ مِنْ يَمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

فعالیت پنجم : با توجه به جدول راهنما، آیه‌ی مربوط به هر سوره را رنگ کن.

سوره	حمد	توحید	ناس	قلن
رنگ	سبز	آبی	زرد	نارنجی

اهدان القراط المستقیم

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

یادآوری ۱

فعالیت اول : اسمال در درس قرآن، چند سوره آموخته‌ای؟ آنها را نام ببر. یکی از آنها را که از حفظ هستی، برای دوستان بخوان.

فعالیت دوم : بخوان و رنگ کن.

بادکنک‌هایی را که کلمه‌ی داخل آنها تنوین « ة » دارد، رنگ آبی بزن:

بادکنک‌هایی را که کلمه‌ی داخل آنها تنوین « ا » دارد، رنگ سبز بزن:

بادکنک‌هایی را که کلمه‌ی داخل آنها تنوین « ی » دارد، رنگ قرمز بزن.

کُلُّ

رَسُولٍ

حَسَنًا

كِتَابٍ

شُكْرًا

نَكَاحٍ

قُلُوبٍ

صَلَاةٍ

جَمِيعًا

فعالیت سوم : این عبارات قرآنی را آرام و شمرده بخوانید.

۱- وَ لِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا

۲- إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ

سوره توحید؛ هـ و هـ، هـ ی هـ

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سوره توحید و عبارات قرآنی درس
- ۲- علاقه به زیبا خواندن سوره توحید
- ۳- آشنایی با نماد واو و یاء کوچک
- ۴- توانایی خواندن کلمات و عبارات دارای واو و یاء کوچک
- ۵- آشنایی با پیام قرآنی درباره نماز
- ۶- آشنایی با معنای کلمه «ذکر»

روش تدریس نماد «واو» و «یاء» کوچک (اشباع‌های ضمیر)

آموزش نماد «واو» و «یاء» کوچک به روش زیر : هنگام رسیدن به کلمه «لَه» در آخرین آیه سوره توحید از دانش‌آموزان بپرسید : «به نظر شما این کلمه چگونه خوانده می‌شود؟» ممکن است یک یا چند نفر از دانش‌آموزان بتوانند این کلمه را درست بخوانند؛ در این صورت، ایشان را تشویق کنید. آن‌گاه برای آموزش این نماد جدید، ابتدا شکل صدای «آ» را به صورت زیر بنویسید :

آ ← ا ←

آن‌گاه از ایشان بخواهید این صداها را بخوانند. سپس از آنها سؤال کنید : «آیا وقتی «ا» را کوچک می‌نویسیم صدایش تغییر می‌کند؟» پاسخ می‌دهند : «خیر». سپس این دو شکل را زیر شکل‌های قبل بنویسید و از آنها بخواهید که این دو شکل را نیز بخوانند.

آ ← ا ←

او ← و

اکنون با اشاره به «و» دوم می‌گوییم که این شکل هم مانند «ا» کوچک می‌شود ولی صدایش عوض نمی‌شود.

او ← و ← و

آن‌گاه شکل‌های زیر را روی تخته بنویسید و از دانش‌آموزان بخواهید تا آنها را بخوانند.

ه و هـ و

سوره نصر؛ ء (همزه)، فتح مکه

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سوره نصر و عبارات قرآنی درس
- ۲- شناخت حرف همزه (ء) و توانایی خواندن ترکیب آن با حرکت‌های کوتاه و تنوین
- ۳- آشنایی با پیام قرآنی درباره شکرگزاری
- ۴- آشنایی با داستان فتح مکه
- ۵- علاقه به خواندن زیبای سوره نصر
- ۶- آشنایی با معنای کلمه «رزق»

روش تدریس ء (همزه)

آموزش نماد همزه (ء) و ترکیب آن با حرکت‌های کوتاه و تنوین : در دومین کلمه از آیه اول این سوره (جاء) به نماد جدید همزه می‌رسید. این نماد به روش زیر تدریس می‌شود.

آموزگار حرف «ع» را با حرکت‌های ششگانه روی تخته می‌نویسد و از دانش‌آموزان می‌خواهد تا آنها را بخوانند.

عَ عِ عُ عَا عُو عِي عَى

آن‌گاه می‌گوید : در حروف الفبا شکل دیگری هم داریم که شکل و صدای آن تقریباً شبیه حرف «ع» است. نام این شکل، همزه است و شما در کتاب فارسی در کلمه «سؤال» این شکل را دیده‌اید و با آن آشنایید. اکنون حرف همزه (ء) را با حرکات زیر بخوانید.

ءَ ءِ ءُ ءَا ءُو ءِي ءَى

برای آموزش همزه ساکن (ءْ)، شما می‌توانید با تلفظ واضح همزه در آخر کلماتی مانند دُعَاء، شَىء، سَوَاء، مَاء و سَمَاء، شیوة تلفظ همزه ساکن را به ایشان بیاموزید. از دانش‌آموزان بخواهید هر کلمه را پس از شما تکرار کرده و روی صدای همزه ساکن تأکید کنند. پس از آموزش نماد جدید، بخش خوانی کلمات و عبارات تا پایان سوره ادامه می‌یابد.

تذکر: در صورت لزوم می‌توان بخش‌های دارای اتصال یا تشدید مانند «فَسَبِّحْ» و «وَأَسْتَغْفِرْهُ» را دو یا سه بار نشان داد تا با توجه و دقت بیشتری خوانده شود.

ممکن است هنگام تدریس و تمرین سوره نصر، دانش‌آموزان برخی از کلمات را صحیح نخوانند. اهم این مشکلات به شرح زیر است که در صورت بروز به شیوه بیان شده، این اشکالات را برطرف کنید.

الف) تبدیل «و» به «ف» و مشدد خواندن «ف» در کلمه «افواجاً» که با بخش کردن و کشیدن صدا رفع می‌شود.

ب) عدم تلفظ «ح» در دو کلمه «وَالْفَتْح» و «فَسَبِّحْ» که با صدا کشی و تأکید بر تلفظ «ح» رفع اشکال می‌شود.

پ) عدم تلفظ «ه» در «وَأَسْتَغْفِرْهُ» در حالت وقف، که با صدا کشی و تأکید بر تلفظ «ه» رفع اشکال می‌شود.

جلسه دوم

جمع‌های
سوره نصر

آموزش لوحه

کلمات و عبارات قرآنی را از روی لوحه بخش بخوانید.

جیء نساء رُحَمَاءُ جُرء

۱. فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ

۲. رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

۳. وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

۴. وَاللَّهُ يَرِزُّكَ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

اکنون هر کدام از شما یک سطر از عبارات قرآنی بالا را از روی کتاب خود، بخوانید.

این با قرآن در خانه

این عبارت قرآنی را بخوان.

وَالشَّهَادَةُ عِنْدَ رَبِّهِمْ

۴۲

درس هفتم

جلسه اول

سوره نصر

پسَمِ اللّٰهُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱. اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ

۲. وَرَآیْتَ النَّاسَ یَدْخُلُوْنَ

فی دِیْنِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا

۳. فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

وَأَسْتَغْفِرْهُ اِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا

اکنون سوره نصر را از نواری که با گوش کنید و با نشان دادن خط همراه با آن بخوانید.

این با قرآن در خانه

سوره نصر را از روی کتاب با دقت بخوان و سعی کن با استفاده از کتاب گویا آن را زیبا بخوانی.

۴۱

سوره کوثر؛ ث

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سوره کوثر و عبارات قرآنی درس
- ۲- توانایی خواندن کلمات دارای همزه به شکل «ث»
- ۳- آشنایی با این پیام قرآنی که باید از خداوند و پدر و مادر خود تشکر کنیم.
- ۴- آشنایی با داستان کودک خداپرست
- ۵- علاقه به خواندن زیبای سوره کوثر

روش تدریس ث (همزه)

آموزش کلمات دارای همزه به شکل «ث»: در سطر آخر این سوره، با شکل دیگری از همزه در کلمه «ثانثک» آشنا

می شوید.

همان طور که می دانید، همزه (ء) یکی از حروف الفباست و مانند همه حروف با حرکات ترکیب و خوانده می شود ولی همیشه به تنهایی نمی آید؛ برای نمونه، در فارسی، همزه (ء) در کلمه «سؤال» روی حرف واو آمده است. در این درس هم می بینید که حرف همزه در کلمه «ثانثک» روی دندانده آمده است. برای دانش آموزان توضیح دهید که گاهی همزه روی کرسی می نشیند و در این درس، کرسی یک دندانده است. این شکل نیز کاملاً همان صدای همزه را دارد.

ث ← ء

اکنون ترکیب همزه (ث) را با حرکات کوتاه و تنوین فتحه (ـَ) و به صورت ساکن (ثْ) همانند شکلی که در زیر سوره کوثر آمده است، روی تخته با دو رنگ مانند کتاب بنویسید تا با راهنمایی شما دانش آموزان آنها را بخوانند.

ث ← ء ث ثِ ثُ ء ث ثِ ثُ ثْ

پس از آموزش نماد جدید همزه، تدریس آیه آخر سوره کوثر را ادامه دهید تا دانش آموزان این آیه را نیز به صورت دسته جمعی بخش بخش بخوانند.

تذکر: ممکن است دانش آموزان «کوثر» را «کوثر» بخوانند. در صورت پیش آمدن این اشکال، فقط کافی است توجه آنها را به حرکت فتحه روی حرف «ک» جلب کنید. تلفظ این فتحه با ترکیب واو ساکن (وْ) موجب صحیح خوانی این کلمه می شود. ضمناً ترکیب فتحه، قبل از واو ساکن به صورت نرم تلفظ می شود.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

مُلْك : فرمان‌روایی

يَسْأَلُونَ : می‌پرسند از

تَنْزِيلُ : نازل می‌کند

روح : در اینجا منظور فرشته‌ای از فرشتگان مقرب و بزرگ خداست

لَيْسَ = لَ + إِنَّ : قطعاً اگر

لَا زَيْدٌ لَّكُمْ : قطعاً بر نعمت‌های شما می‌افزایم

لَعَلَّ : تا، شاید، امید است

يَوْمَئِذٍ : آن روز، این روز

ماذا : چه (چیزی)

يُنْفِقُونَ : انفاق می‌کنند (در اینجا انفاق کنند)

شَكَرْتُمْ : شکرگزاری کردید

جَعَلَ : قرار داد

تَشْكُرُونَ : شکر می‌کنید (در اینجا شکر کنید)

ترجمه آیه ۷۴ سورة انعام چنین است :

۱- و هنگامی که حضرت ابراهیم به سرپرست (آب) خود، آزر، گفت :

۲- آیا بت‌ها (أَصْنَام) را خدایان (الْأَلِهَة) می‌گیری؟

۳- قطعاً من تو و قومت را می‌بینم،

۴- در گمراهی آشکار

تذکر: ارزشیابی از مطالب آموخته شده در جلسات این درس طبق دستورالعمل مربوط که در بخش اول کتاب آمده صورت می‌گیرد.

جلسه اول

درس هشتم

آموزش ترجمه کلمات و عبارات قرآنی را از روی لوحه بخش بخش بخوانید.

سَائِلٌ جِئْتُ حَاطِبَةً سَنُفِرُكَ

۱- وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ

۲- رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ

۳- فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

۴- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

در خوانی اکنون هر کدام از شما یک سطر از عبارات قرآنی بالا را از روی کتاب خود، بخوانید.

آنس با قرآن در خانه

آیا به یاد داری شعر **سوره کوثر** را که در سال گذشته آموختی، درباره‌ی چه کسی بود؟
«**کوثر**» به معنای خوبی‌های بسیار است و یکی از نام‌های حضرت فاطمه **سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا** می‌باشد. این سوره را حفظ کن و آن را برای کسی که دوستش داری بخوان.

سوره کوثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۱- إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۲- فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۳- إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

اکنون سوره کوثر را از نواری با کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط از روی کتاب، همراه با آن بخوانید.

درس نهم

سورة عصر

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سورة عصر و عبارات قرآنی درس
- ۲- علاقه به خواندن زیبای سورة عصر
- ۳- آشنایی با این پیام قرآنی درباره انجام کارهای خوب
- ۴- آشنایی با داستان نخلستان بر دوش

برخی از اشکالات شایع در خواندن سورة عصر عبارت‌اند از :

— تبدیل عبارت «آلَا الَّذِينَ» به «أَنَّ الَّذِينَ» که با نشان دادن «ل» و صداکشی رفع اشکال است.

— عدم تلفظ تشدید در عبارت «وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» : با نشان دادن ضمه حرف لام و اتصال آن به تشدید (ص) به کمک حرکت دست، از دانش‌آموزان بخواهید به اتصال توجه کرده و تشدید را محکم بخوانند.

— تلفظ «صَو» به صورت «صُو» در کلمه تَوَاصَوْا که با نشان دادن فتحه صاد و تأکید بر آن اصلاح می‌شود.

این کلمات و عبارات قرآنی را بخوانید.

آتَيْنَا زَاهُ قَامَنُ
مَارِبُ بِأَيِّهِ بِالْآخِرَةِ
۱. ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمَنِينَ
۲. فَأَمِينُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
۳. وَلَا جُنْدَ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ

این با قرآن در خانه

چه خوب است سورة عصر را چند بار شمرده و با دقت بخوانی و به تدریج آن را حفظ کنی.

جلسه اول

درس نهم

سورة عصر را از روی لوحه، بخش بخش بخوانید.

سورة عصر
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
۱. وَالْعَصْرِ
۲. إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ
۳. إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ
وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

اکنون سورة عصر را از نواری کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط از روی کتاب، همراه با آن بخوانید.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

أَصْلِحُوا : اصلاح کنید

ذَاتِ بَيْنِكُمْ : بین خودتان را

بَشِّرْ : بشارت و مرده بده به

عَمِلْ : انجام داد

فَلِنَفْسِهِ (فَ + لَ + نَفْسِ + ه) : پس برای خودش (است)

بِرَّ : خیر و نیکی

اسْمَعُوا : گوش کنید

انْفِقُوا : انفاق کنید

اُكْتُبْ : بنویس

بَصِير : بینا

لَنَا = لَ + نا : برای ما

تَعْمَلُونَ : انجام می دهید

رُسُل : پیامبران، جمع رسول

لَنْ تَنَالُوا : هرگز نمی رسید به

تُحِبُّونَ : دوست دارید

أَطِيعُوا : اطاعت کنید

خَيْر : بهتر، خوب

تذکر: ارزشیابی از مطالب آموخته شده در جلسات این درس طبق دستورالعمل مربوط که در بخش اول کتاب به آن اشاره شده صورت گیرد.

به کمک تصاویر، داستان «نخلستان بر دوش» را برای دوستانتان تعریف کنید.

۲- امام علی علیه السلام هسته های خرما را در زمین کاشتند.

۱- از حضرت علی علیه السلام پرسیدند: چه بر دوش داری؟
حضرت فرمودند: نخلستان

۴- حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام، محصول نخلستان را در راه خدا انفاق می کردند.

۳- پس از چند سال تلاش، هسته های خرما به نخلستان تبدیل شدند.

اسی با قرآن در خانه

آیه ۹ سوره انسان را بخوان.

إِنَّمَا نُنْفِئُكُمْ لُجْهَ اللَّهِ لَأُنْزِلَ مِنْكُمْ خِزْيًا وَ لَشُكُورًا

کتاب داستان انسان (جلد ۱، داستان ۲۴، صفحه ۱۵۱) و تفسیر آیه تبهه طهری

جلسه دوم

سوره قصص

پیام قرآنی

وَأَعْمَلُوا صَالِحًا

کارهای خوب انجام دهید.

سوره فتح، آیه ۵۱

با کمک تصویر درباره ی این پیام قرآنی با هم گفت و گو کنید.

۵۸

سوره فیل: أ، اصحاب فیل و سوره ماعون

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سوره فیل و سوره ماعون و عبارات قرآنی درس
- ۲- علاقه به خواندن زیبای سوره فیل و سوره ماعون
- ۳- توانایی خواندن کلمات دارای حرف همزه «أ»
- ۴- آشنایی با داستان اصحاب فیل

روش تدریس أ (همزه)

آموزش کلمات دارای همزه روی الف (أ): در آخرین کلمه این سوره به کلمه «مأکول» می‌رسیم که نماد جدید دارد. می‌گوییم در فارسی هم، این شکل همزه (أ) را داریم که کرسی یا پایه آن الف است؛ مانند: مأمور، تألیف. آن‌گاه روی تخته بنویسید:

أ ← ع

آموزش نماد «ئو»: قبل از خواندن آیه ششم این سوره، آموزگار شکل همزه با صدای کشیده «او» را به صورت «ئو» روی تخته می‌نویسد و به دانش‌آموزان می‌گوید این شکل به صورت «او» خوانده می‌شود:

ئو ← او

برخی از اشکالات رایج در خواندن سوره فیل عبارت است از:

- نخواندن تشدید در کلمه «سَجِّل»؛
- نخواندن تنوین در کلمات «طِيرًا» و «بِحَجَارَةٍ»؛
- این اشکالات با نشان دادن تشدید، تنوین، تأکید و صداکشی رفع می‌شود.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

وَأْمُرْ : و امر کن
أَهْلٌ : خانواده
يَأْمُرُ : امر می‌کند، فرمان می‌دهد
إِقْرَأْ : بخوان
كَانَ يَأْمُرُ : امر می‌کرد
كِتَابٌ : در اینجا به معنای نامه عمل است

درس دهم

جلسه اول

سوره فیل را از روی لوحه، با انشاده می‌نویسند و بخوانند.

آموزش لوحه

سوره فیل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ

بِأَصْحَابِ الْفِيلِ

۲- أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ

۳- وَ أَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ

۴- تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ

۵- فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ

أ ← ع

اکنون سوره فیل را از توار با کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط از روی کتاب، همراه با آن بخوانید.

انسی با قرآن در خانه

سوره فیل را در خانه بخوان و با توجه به شکل جدید همزه (أ) کلمات و عبارات قرآنی صفحه‌ی بعد را پیش خوانی کن.

یادآوری ۲

اهداف

- ۱- تقویت حفظ سوره‌های آموخته شده،
- ۲- توانایی خواندن سوره ماعون از روی کتاب،
- ۳- توانایی معنای کلمه‌های آموخته شده،
- ۴- توسعه شناخت مصداق جدیدی از پیام در قالب یک نقاشی.

روش انجام و بررسی فعالیت‌ها

برای انجام فعالیت‌های این جلسه از درس قرآن می‌توانید از روش‌های جذابی مانند بازی‌های قرآنی (در قسمت مفاهیم) انجام مسابقه (در قسمت حفظ) و نقاشی گروهی بهره جست. این روش‌ها به کلاس قرآن شادی و نشاط بیشتر می‌بخشد.

درس یازدهم

سورة کافرون

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سورة کافرون
- ۲- علاقه به زیبا خواندن سورة کافرون
- ۳- آشنایی با این پیام قرآنی که پاداش نیکی، نیکی کردن است.
- ۴- آشنایی با معنای کلمات «جزاء» و «احسان»

راهنمای ترجمه ویژه معلم

بَاسٌ : سختی	حَدِيدٌ : آهن	أَنْزَلْنَا : نازل کردیم، در اختیار قرار دادیم
أَحْسَنُ : نیکی کن	مَنَافِعٌ : سودها	فِيهِ (فی + ه) : در آن
أَحْسِنُوا : نیکی کنید	أَحْسَنَ : نیکی کرد	كَمَا : همان طور که
إِتَّقُوا : تقوا داشتند	أَحْسَنُوا : نیکی کردند	لَا يُضِيعُ : ضایع و تباه نمی کند
إِصْفَحْ : درگذر	فَاعْفُ : پس عفو کن و ببخش	لِلَّذِينَ (لِ + الَّذِينَ) : برای کسانی که
أَنْ : که	وَلْيَصْفَحُوا : و باید درگذرند	وَلْيَعْفُوا : و باید عفو کنند
	يَغْفِرَ : ببامرزد	أَلَا تُحِبُّونَ : آیا دوست ندارید

جلسه اول

درس یازدهم

سورة کافرون را بخوانید.

تذکر : یکی از اشکالات شایع در خواندن سورة کافرون به

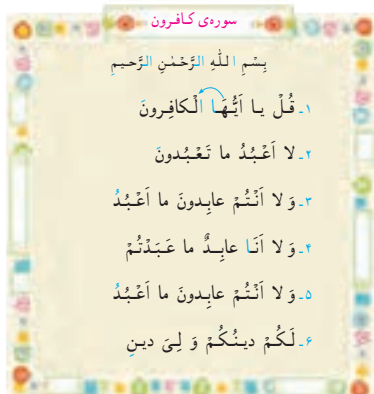
شرح زیر است :

– اضافه شدن تشدید به حرف «د» در کلمه «دین» و غلط

خواندن آن به صورت «وَلِی الدِّین» که با نشان دادن عبارت «وَلِی

دین» که دارای تشدید و اتصال نیست و نیز با ایجاد مکث بسیار

کوتاهی بین دو کلمه «وَلِی» و «دین»، رفع اشکال می شود.

اکنون سورة کافرون را از نواری که با گوش کنید و با نشان دادن خط از روی کتاب، همراه با آن بخوانید.

سورة انشراح

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سورة انشراح
- ۲- علاقه به زیبا خواندن سورة انشراح
- ۳- توانایی روخوانی عبارات قرآنی دارای تنوین فتنحه
- ۴- آشنایی با پیام قرآنی درباره «پس از هر سختی، آسانی است» و آیه صلوات
- ۵- آشنایی با داستانی درباره اخلاق خوب پیامبر (ص)

تذکر: برخی از اشکالات شایع در خواندن این سوره به شرح زیر است :
 - عدم تلفظ «ح» در کلمه «تَسْرَح» و «لَ» در «مَعَ الْعُسْرِ» که با نشان دادن و صداکشی این دو حرف، رفع اشکال می شود.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

ما أَرْسَلْنَا : نفرستادیم	إِلَّا : مگر	أَذْكُرُوا : یاد کنید
شاهد : گواه، ناظر	مَبَشِّر : بشارت و مرده دهنده	نَذِير : هشدار دهنده
داعی : فراخواننده	إِذْن : اجازه	سِرَاج : چراغ
مُنِير : نورانی و روشنی بخش	يُصَلِّونَ : سلام و درود می فرستند	صَلُّوا : سلام و درود بفرستید
سَلِّمُوا تَسْلِيمًا : کاملاً تسلیم فرمان (پیامبر) باشید		

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

سوردهی اینشراح

آیهی صلوات را بخوانید.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

سورة تین

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سورة تین و عبارات قرآنی درس
- ۲- علاقه به زیبا خواندن سورة تین
- ۳- آشنایی با پیام قرآنی درباره دعا و برخی از دعاها قرآنی
- ۴- آشنایی با داستان قهرمان بت شکن

راهنمای ترجمه ویژه معلم

اَنۡتَ : تو	اَفْرِغْ : فرو ریز، بیار
مَآ خَلَقْتَ : نیافریدی	اِغْفِرْ : ببامرز
فَقِنَا (فَ + قَ + نا) : پس حفظ کن ما را از	فَاكْتُبْنَا : پس بنویس ما را
اَنْزَلْتَ : نازل کردی	اَتَّبَعْنَا : تبعیت و پیروی کردیم
ذُنُوبَ : گناهان	نَا : ما
ثَبَّتَ : محکم و استوار بدار	اُنْصُرْ : یاری کن
اَنْتَ : تو	اِرْحَمْ : رحم و مهربانی کن
	سُبْحَانَكَ : پاک و منزّه هستی

تذکر: ارزشیابی از مطالب آموخته در جلسات این درس با توجه به دستورالعمل مربوط که در بخش اول کتاب به آن اشاره

صورت گیرد.

درس چهاردهم

سورة قدر؛ باغی میان آتش

اهداف

- ۱- توانایی خواندن آیات سورة قدر و عبارات قرآنی درس
- ۲- آشنایی با پیام قرآنی درس که هر چه می توانید قرآن بخوانید.
- ۳- آشنایی با داستان باغی در میان آتش
- ۴- علاقه به زیبا خواندن سورة قدر
- ۵- تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم

جلسه دوم

با کمک تصویر دیناری این پیام قرآنی با هم گفت و گو کنید.

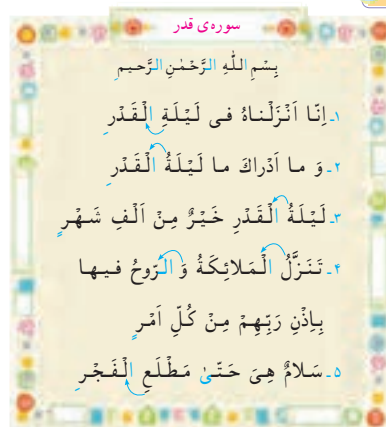
۹۶

جلسه اول

درس چهاردهم

سورة قدر را بخوانید.

دیناری

اکنون سورة قدر را از توار یا کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط از روی کتاب، همراه با آن بخوانید.

اتس با قرآن در خانه

در این سوره می آموزیم که قرآن در شب قدر بر پیامبر عزیز ما، نازل شده است. دیناری مراسم شب قدر با اعضای خانواده ی خود گفت و گو کن.

۹۳

برخی از اشکالات شایع در خواندن سورة قدر عبارت‌اند از :

- عدم بیان «ر» در کلمات (قَدْر، شَهْر، اَمْر، فَجْر) که با نشان دادن «ر» و تأکید بر تلفظ آن، رفع اشکال می‌شود.
- تبدیل «لَ» به «حَ» به «لِ» خَ» در کلمات «لَيْلَة، خَيْر» که با نشان دادن «ک» و مقایسه غلط با صحیح، رفع اشکال می‌شود.
- عدم بیان «ه» در کلمه (شَهْر) که با نشان دادن «ه» و تأکید بر تلفظ آن رفع اشکال می‌شود.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

هَذَا : این	بَيَان : پیام روشن	بَلَاغ : پیام رسا و زیبا
لِلنَّاسِ (لِ + النَّاسِ) : برای مردم	بَصَائِر : بصیرت‌ها، بینش‌ها	شَهْر : ماه
الَّذِي : که	أُنْزِلَ : نازل شد	بَيِّنَات : دلایل روشن
فُرْقَان : وسیله تشخیص حق از باطل	وَ (و او قسم) : سوگند به	حَكِيم : باحکمت، حکمت‌آموز
رَبِّلَّ : مرتب و زیبا و با دقت بخوان	أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ : پس آیا تدبّر نمی‌کنند	يَسْرُونَا : آسان کردیم
لِلذِّكْرِ (لِ + الذِّكْرِ) : برای پند گرفتن		

این عبارات قرآنی را بخوانید.

- ۱- هَذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ
- ۲- هَذَا بَلَاغٌ لِّلنَّاسِ
- ۳- هَذَا بَصَائِرُ لِّلنَّاسِ
- ۴- شَهْرٌ رَّمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

هَدَى لِّلنَّاسِ وَ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ

آنس با قرآن در خانه
درباری آن چه از پیام قرآنی فهمیدای با پدر و مادر خوب صحبت کن.

یادآوری ۳

اهداف

- ۱- تقویت توانایی معنا کردن کلمات آموخته شده
- ۲- توسعه شناخت مصادیق جدید پیام‌های قرآنی آموخته شده
- ۳- توانایی روخوانی آیات ۹ و ۱۰ سوره یونس و عبارات مربوط به پیام قرآنی

روش آموزش

- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید هر کلمه را به شکل آن وصل کنند.
- ۲- در فعالیت دوم و سوم به روش دروس قبل فرصت دهید ابتدا دانش‌آموزان عبارات را برای خود و سپس برای کلاس بخوانند.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

اُشْكُرُوا : شکر کنید
اَنْهَار : رودها
نَعِيم : برنعمت
اٰخِر : پایان، آخر

اِقْرَأُوا : بخوانید
تَجْرِي : جاری و روان است
جَنَات : بهشت‌ها، باغ‌ها
دَعَوٰی : درخواست

فَاطِمَةُ دُوم : نام این میوه‌های قرآنی را به تصویر آن‌ها وصل کن.

فَاطِمَةُ اَوَّل : نام این میوه‌های قرآنی را به تصویر آن‌ها وصل کن.

۱. اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

۲. یَهْدِیهِمْ رَبُّهُمْ بِاَمَانِیهِمْ

۳. تَجْرِی مِنْ تَحْتِیْهِمُ الْاَنْهَارُ فِی جَنَّاتِ النَّعِیْمِ

۴. دَعَاؤُهُمْ فِیْهَا شَبَحَتْكَ اللّٰهُمَّ

۵. وَ تَجِیئُهُمْ فِیْهَا سَلَامٌ

۶. وَ اٰخِرُ دَعَاؤُهُمْ

۷. اَنْ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

فَاطِمَةُ دُوم : این میوه‌های قرآنی را به تصویر آن‌ها وصل کن.

۱. اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

۲. فَاَقْرَبُوا مَا نَبَسَرُ مِنَ الْقُرْآنِ

۳. وَ اَعْمَلُوا صَالِحًا

۴. کُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّکُمْ وَ اَشْكُرُوا لَهُ

الحمد لله رب العالمين و ذکر صلوات

دعای شکر و ذکر صلوات را که در پایان کتاب آمده است، برای بچه‌ها بخوانید، و یا از آنها بخواهید پس از تمرین کردن، همه با هم بخوانند.

خوب است در آخرین جلسه سال تحصیلی طی مراسمی، به شکرانه یادگیری قرآن پایه دوم ابتدایی، از دانش‌آموزان تقدیر شود.

دانلود سوالات آزمون

راهنمای کامل آزمون

روش آموزش بخش «قرآن در تابستان»

خوب است متن صفحه ۱۰۷ در کلاس خوانده شود و درباره تمرین و تکرار درس قرآن در تابستان با بچه‌ها صحبت کنید. علاوه بر این معلمان محترم در طول سال تحصیلی و در فرصت‌های اضافی می‌توانند دانش‌آموزان را به خواندن آیات قرآن در تابستان در کلاس درس تشویق کنند.

درس آخر

خدا را سپاس می‌گوییم که با تلاش خود سال تحصیلی را با موفقیت گذرانده‌اید. شما در این سال چیزهای بسیاری آموختید و اینک می‌توانید قرآن کریم - کتاب آسمانی - خود را بخوانید و از آن بهره ببرید.

در تابستان مدرسه تعطیل می‌شود، اما خواندن قرآن تعطیل نمی‌شود.

چه خوب است اینک که خواندن قرآن را آموخته‌اید، هر روز مقداری قرآن بخوانید. به کمک پدر و مادر یا خواهر و برادر بزرگ‌تر خود، این کار را از روی قرآنی که در خانه دارید، انجام دهید. در کتاب درسی نیز برای هر هفته از تابستان، یک صفحه از قرآن کریم در نظر گرفته شده است. شما هر روز، تعدادی از آیات مربوط به آن هفته را بخوانید تا به این ترتیب هم به سفارش پیامبر اعظم و امامان معصوم علیهم‌السلام عمل کرده باشید و هم در این کار مهارت بیشتری پیدا کنید. یادتان باشد هرگاه می‌خواهید خدا یا شما سخن بگوید، قرآن بخوانید و هر وقت می‌خواهید شما یا خدا سخن بگویند، نماز بخوانید.

قرآن در تابستان

هفته اول تیرماه

سوره‌های شمس و قمریش را با صدای بلند بخوانید، و به قرائت این سوره‌ها گوش دهید.

سوره‌ی شمس

۱. تَبَّتْ بَدَا أَبَى لَهَبٍ وَتَبَّ
۲. مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ، وَ مَا كَسَبَ
۳. سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ
۴. وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ
۵. فِی جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ

سوره‌ی قمریش

۱. لَیْلًا فِی قُرْشٍ
۲. اِیْلَافِهِمْ رَحْلَ الشَّيْءِ وَالصَّبِی
۳. فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَیْتِ
۴. الَّذِیْ أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ
- وَأَمَّنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ

